

Kedves Kertbarátnők, tisztelt Kertbarátok!

2025. évi 1. felhívás

A növények a kertben és a lakásban telelő poloskák is ébrednek. Február 13-i fotók. Az már biztos, hogy az idén is eljön a tavasz. Száraz lesz és újabb hőrekordokat dönt meg vagy éppen hosszan tartó faggal érkezik? Február végén készülünk a tavaszi lemosásra vagy majd egy hónap múlva kell felvenni a permetezőgépet? Már nem dolgozhatunk a naptár szerint, nem hagyatkozhatunk az előző évek megfigyeléseire. Az előrejelzéseimen is el kell gondolkodnom. Az utóbbi években már egy hétre sem látom előre az időjárás és a fertőzések alakulását.

► Az év indulása előtt néhány bevezető gondolatot szeretnék megosztani Önökkel. Már évek óta gondban vagyok a növényvédelmi előrejelzéseimmel. Hogyan írhatnék az egész országra kiterjedő javaslatokat, amikor sokszor óriási különbséget látok a meteorológusok jóslataiban Magyarország keleti és nyugati fele között? Gyakran a Dunától keletre akkora aszály és kánikula tombol, hogy az már rovaroknak és a gombáknak is „sok”, nem fertőznek, addig nyugaton a nedvességhez kötött varasodás és a peronoszpóra ellen is védekezni kell. Több észrevételt kaptam – köszönöm a visszajelzéseket - az ajánlott növényvédő szerekkel kapcsolatban is, miszerint nem kaphatóak a felhívásokban ajánlott készítmények. Sajnos az utóbbi években egyre nehezebben követhetőek a készítmények nevei. Ugyanabból a hatóanyagból, sőt ugyanattól a gyártótól gyakran tíz-húsz név alatt is engedélyeznek növényvédő szereket. További gondot jelent az, hogyha ajánlom a hazai engedély alapján, még nem biztos, hogy behozzák az országba. De ha be is hozzák, az sem biztos, hogy kicsomagolják (kiszerezik) a kertbarátoknak megfelelő ampullás vagy néhány dekás formába. Mindezek mellett folyamatosak a kivonások pl. a 2024. december 31-i hír alapján tavasztól kiesnek a forgalmazásból a CabrioTop, a Dual Gold és a Fazilo is. Néhány esetben módosítják az engedélyeket pl. az ún. „engedély kiterjesztéssel” a Mospilan 20 SG, a metaldehid tartalmú Xyren HG csigaölő, a Signum WG, stb. az eredeti okirathoz képest már más növényeknél is használhatóak. Ezeket a változásokat sem könnyű követni! **Úgy gondolom, változtatni kell az előrejelzéseken.**

Már régóta követem **Tűh Annamária növényorvos kolléganőt** az interneten, és közös előadást is tartottunk. Zalaegerszegen dolgozik a kormányhivatal laborjában. A zalai csapdákat fogja kezelni, és megkapja a hajdúsági csapdák és természetesen az országos hálózat adatait is. Tehát nálam nagyobb a rálátása az országos adatokra, sok szaktanácskérés érkezik be hozzá, kapcsolatban van a termelőkkel, így a növényvédelmi kérdésekben friss, naprakész a tudása. Egy szó mint száz, megbeszéltem vele, hogy az idén ő írja az előrejelzéseket, de továbbra is én küldöm ki Önöknek és a honlapomra is felteszem. Egy [TV riportban](#) is megismerkedhetnek Tűh Annamáriával, 18.28 perctől 23.27 percig beszél a nézőknek az aktuális gondokról. Rögtön utána az egy rövid helyi reklámban egy „zöldkönyves” végzettségű boltos kolléga ajánlja a megfelelő készítményeket. Hasonló végzettségű eladókkal találkozhatnak minden olyan boltban, áruházban, ahol növényvédő szereket árúsítanak. Ők kötelesek továbbképzéseken is részt venni, de már csak a gyorsan változó szerkínálat miatt is „kénytelenek” naprakésznek lenni. Bízhatnak a tudásukban.

► Nemrégén jártam Annamária laborjában és ott fényképeztem a rosszul tárolt datolyaszilvát. Még ennél a „kemény bőrű” gyümölcsnél is sűrűn át kell nézni a termést és kiválogatni a foltosodó, rothadásnak induló szemeket. Az almatermésűeket, a zöldségféléket pedig még könnyebben fertőzhetik meg a kórokozók. Ezeket a terményeket már nem permetezhetjük le, csak a kiválogatással akadályozhatjuk meg a fertőzés tovább terjedését.

Budapest, 2025. február 14.

Üdvözlettel: Zsigó György, NMNK

► A napfényes, meleg napok felébresztették a kertészek munkakedvét. Otthon és a kertet körökből is beindult az ágyások tervezgetése sőt néhány zöldségféléket már el is vetettek pl. egyes borsófajtákat. Javasolom, hogy alaposan nézzék meg a kiválasztott zöldség vagy egynyári dísznövény tulajdonságait (tenyésztő hossza, talaj és vízigénye, betegségekkel szembeni ellenállósága, stb.) és **friss, jó minőségű, fajtatiszta, ellenőrzött vetőmagot** vegyenek. A saját fogású vetőmagokkal gyakran öngólt rúgunk, mert a hibrid magok csak egy idényben, a vetés évében hozzák a vetőmagos zacskó fotóján látható tetszetős termést.

► Akinek a lakásában megfelelőek a fény, a hőmérséklet és a páráviszonyok és belevág a **palántanevelésbe** és beszerezte a „fémzárolt” vetőmagot, még annak a kertbarátnak a növényeit is megtámadhatják a talajlakó gombák. Az elvékonyodó, elbarnuló gyökérnyakkal kidőlő palántákat nem lehet meggyógyítani. Néhány éve a ma már nem engedélyezett mankoceb hatóanyagú gombaölőkkel védekezhettünk a kórokozók ellen (pl. a Dithane-t már induláskor bekeverték a palántázóföldbe, öntöztek vele, körbe szórták a beteg palántákat. stb.), ma a Trichoderma asperellum gombából készült mikrobiológiai készítményekkel pl. a [Trifender WP](#)-vel segíthetnek, erősíthetik a lakásban csírázó, majd később az ágyásban fejlődő növényeket is. Száz és húszgrammos kiszerelésben is [kapható](#). A [Polyversum](#) „bio” gombaölő szert, mely egy másik hasznos gombafajt tartalmaz, 5 grammos zacskóba is kiszerelték. Mivel növényvédő szernek számít, ezért csak személyes átvétellel lehet megvenni.

Roszik Viktória az *Ökokertek növényvédelme* című könyvében a palántadőlés ellen a zsurlóforrázattal, az erjesztett cickafark levéllel, a kamillateával és a tormalevéllel való beöntözést javasolja. Próbálják ki!

► Tavaly februárban az összes árvácska elpusztult az egyik budai parkban, 2024.02.09-i fotó. Szürkepenész és talajlakó gombák fertőzték az állományt. 2025.02.10-én gyönyörű volt az ágyás. Ősszel csak két dolgon változtattak! Ellenálló fajta vetőmagját választották és a palántaföldet kezelték a Trifender WP-vel. Nem permeteztek, nem trágyáztak és földet sem cseréltek. Önök a zöldségféléknél is használhatják ezt a technológiát. Tözegcserépben és még a WC-papír hengerben is lehet palántát nevelni :-).

► A szőlőt és egyes gyümölcsfajokat már metszik a házikertekben is. Nem csak a levéltetvek, tripszek, kabócák vihetik át a fertőzött növényekről az egészségesekre a vírusokat vagy a fitoplazmákat, hanem a szerszámainkkal pl. a metszőollóval mi is. Az eszközök fertőtlenítésére a tehéntej, a hidrogén-peroxid és a **háztartási ecet** is bekerült az egyszerű anyagok közé. Az engedélyeiket megtalálják az [Agrofórum](#) honlapján. (Az ecetet javasolnám, de az engedélyhez képest sűrűbben, a fánként elvégzett fertőtlenítés még hatásosabb lenne...)

► Az előkertbe vagy a pihenőkertbe ültetendő díszfák kiválasztása is hozzáértést kíván. Az évekig gondozott, már lombos és árnyat adó, de a levéltetvek váladékától csöpögő fa alól majd el kell vinni a kerti asztalt és a székeket. Az unoka homokozója, hintája felett különben sem permeteznénk szívesen... Tavaly ősszel ismét összeültek az ország vezető faiskolásai, egyetemi tanárai és minket növényvédősöket is meghívtak a **Közterületi sorfák jegyzéke 2024.** kialakításához. Mi három oszlopot kaptunk, melyekben a fajok, fajták károsítóit és a valószínűsíthető növényvédelmüket illetve a kertek szempontjából szóba jövő károsítókat is feltüntettük. Ez utóbbira is gondolnunk kell a díszfák telepítésénél, mert sok kerti károsító jól érzi magát a díszfákon is, és onnan megfertőzhetik a haszonnövényeinket. Pl. egyes lisztharmat és levéltetűfajok, az eperpajzstetű, a tűzelhalás baktériuma, a virág és gyümölcsfertőző monília gombák, a taplók, nyugati dióburok fűrőlégy, stb. stb. A [díszkertészek.hu](#) oldalon sok hasznos információ mellett megtalálják a jegyzéket is.

A március első hetére beköszöntött tavasz most már biztosan minden kertészkedőt kicsalogatott a kertbe. Persze akinek gyümölcsfája, szőlője is van bőségesen, már valószínűleg a metszésen és a sebkezelésen is túl van, vagy legalábbis a vége felé tart. Ez bizony nem kis előny, mivel a hirtelen felmelegedéssel a növényeink fejlődése is lendületet vett, a csonthéjasok (kajszi-őszibarack, cseresznye, meggy, szilva) többsége már jócskán a rügyduzzadás állapotában van. [Lásd a hónap fotóját](#). A mélyebb fekvésű, kötöttebb talajú, hűvösebb területeken épp csak hogy láthatók a hamisítatlan tavasz jelei, másutt azonban, nem késlekedhetünk, sürgető a tél végi lemosó permetezések megkezdése. Ahogy az elmúlt években már megszokhattuk, 2024/2025 telét sem azok között tartjuk számon, melyeken a -15 °C alatti hőmérsékletek gyakoriak voltak. Sajnos ez egyben azt is eredményezi, hogy a tavaly felszaporodott kártevők, kórokozók jó eséllyel teleltek át és az idei évre jelentős kártételi-illetve fertőzési veszélyt okozhatnak.

A lemosó permetezéssel gyéríthetjük a károsítók mennyiségét és könnyíthetünk az évközi növényvédelmünkön. Ezt őseink is jól tudták és okosan alkalmazták is! Számos hazai szakirodalmi forrás található azzal kapcsolatban, hogy már a 1780-as évektől „tél végi permetezés” néven rendszeresen bevetették ezt a növényvédelmi módszert, az akkori kezdetleges anyagokkal (pl. mész, konyhasó+vízüveg keverékével mohák, zuzmók és gombák ellen), több-kevesebb sikerrel. A kevesebb sikert valószínűleg nem a kijuttatás módja okozta (már akkor is bő lé mennyiséggel javasolták), inkább az alkalmazott kémiai anyagok összetétele. Jól tudjuk, az idő mindent igazol, úgy különösen, hogy ha a napjainkban használatos növényvédő szerekkel, korszerű formulázással alkalmazzuk ezt a korai növényvédelmi eljárást.

Általános szabály, hogy a lemosó permetezést a **rügypattanáshoz közeli állapotban végezzük** el, hogy a telelőhelyről előjövő kártevőket minél nagyobb arányban gyérítsük. A réz készítmények biztonságos használata érdekében csonthéjasok közül őszibarackban legfeljebb rügyfakadásig, kajsziiban pirosbimbós állapot végéig, cseresznyében, meggyben fehérbimbós állapot végéig, almában, körtében a zöldbimbós állapot végéig permetezzünk, így elkerülhetjük a perzselést. Szőlőben rügy gyapotos állapotban a leghatásosabb a tél végi permetezés, mert ekkor a kis előbújó gyapotszálak között a rügyekben telelő atkák is elérhetővé válnak az olaj- illetve kén tartalmú készítmények számára (utóbbi jelentős gyérítő hatásáról is ismert). Ha már a szőlőt említjük, azokban a kertekben is javasolt az olaj tartalmú szerek használata, ahol a szőlő aranyszínű sárgaság fitoplazmás betegségét terjesztő vektor, az amerikai szőlőkabóca is felszaporodott. A kéregrepedésekben áttelelő tojások számának csökkentése nagy segítségünkre lehet majd a későbbiekben.

A lemosó permetezésre használt **réz tartalmú** készítmények a gombás-és baktériumos betegségek többsége ellen hatásos mint pl. az almatermésűek tűzelhalás betegsége, varasodás a baktériumos-és gombás ágelhalások (csonthéjasokban gutaütés). Kajszi, cseresznye, meggy, szilva esetében a sztigminás levéllyukacsosodás és egyéb levélbetegségek illetve az őszibarack és szilva fákra a tafrinás betegség (elsősorban) rügyekben áttelelt fertőző képleteit csökkenthetjük jó eséllyel. Málnában, szederben a vesszőbetegségek (didimellás, leptoszfériás betegség), dióban baktériumos és gombás ágelhalások esetén javasolható a rezek használata. A különböző lisztharmatos megbetegedések és néhány egyéb fent említett gomba betegség (varasodás, monília, tafrina stb.) fellépésekor jusson eszünkbe a **kén tartalmú** készítmények használata, különösen akkor ha a pajzstetvek, atkák, levéltetvek áttelelő alakjai, illetve körtelelő bolha is megtalálható a kertünkben. A kén tartalmú lemosó szerek rovarölő hatása **olaj tartalmú szerekkel** (növényi olaj, paraffin olaj, ásványolaj) fokozható, mely egyrészt a permetlé jobb tapadását eredményezi a kéreg felületen másrészt a kártevők áttelelő tojásainak felületét bevonja, így azok a légzés fokozódásával (légzőnyílások kialakulásakor) elpusztulnak az olajréteg alatt.

A lemosó permetezést 5 °C feletti hőmérséklettől végezzük el (a kén tartalmú készítmények e felett fejtik ki hatásukat), nagy lé mennyiséggel (800-1500 l/ha) kijuttatva. Ha több, nagyobb méretű fa kezelését kell megoldanunk, célszerű a motoros háti permetezőt elővenni már ehhez a munkához is, de ekkor alacsonyabb nyomás tartományba üzemeltessük a gépet, hogy a permetlé cseppek túl finom porlasztását és az elsodródást is elkerüljük. Ha a gyümölcsfáink közvetlen a szomszéd udvarával, leendő veteményes kertjével határos területen vannak, ne felejtsük el értesíteni a permetezési szándékunkról!

Zalaegerszeg, 2025. március 07.

Szép időt és sikeres kertészkedést kívánok:

Tűh Annamária növényorvos, növényvédelmi előrejelző

Már nem lehet a naptár szerint permetezni. Tavaly pl. sokkal korábban fakadtak és virágoztak a kajszik, március 3-án már a virágfertőző monília elleni védekezésről írtam a felhívást. Az idén még csak néhány fajta bontotta ki a szirmait pl. a Harmat vagy a Tsunami, de a [hónap fotóján](#) látható Orangereden is kinyílt már néhány virág (a fénykép utcai mandulafája pedig már a szirmát hullajtja). A bimbós, virágzó csonthéjasoknál, elsősorban a kajszinál és a meggyénél eljött a virágfertőző monília elleni védekezés ideje. Ezek „kötelezően” elvégzendő permetezések! Azoknak a kertbarátoknak is ajánlom, akik el tudták végezni a tavaszi rezes vagy rezes-olajos lemosást. A 2. felhívás mellékletében részletesen írok a védekezés technológiájáról, felsorolom a kajszinál, a meggyénél, a cseresznyénél és az őszibaracknál engedélyezett gombaölőket.

► „Gombásan” indul az idei év, mert nem volt olyan hideg a tél ami gyérítette volna az áttelelő gombaképleteket. Az enyhe tél miatt sok rózsabokron fennmaradtak a tavalyi beteg levelek és ugyanakkor már kibújtak a fogékony friss levélkék is. Még össze lehet gereblyézni az őszi lombot a tövek alól, mert innen is fertőzhet a **rózsa csillagrozsdája** (diplokarponos levélfoltossága). Nedves, hűvös tavaszon berobbanhat a gomba, teljes lombhullással járhat a gomba fertőzése. Már láttam júniusban teljesen kopasz rózsatöveket pl. faiskolai lerakatban. A mulcsból nehéz kiszedni a beteg leveleket (lásd a 03.06-i fotót), ezekben az ágyásokban még indokoltabb lehet a megelőző permetezés. Találnak réztartalmú és felszívódó gombaölőket is az engedélyezettek között pl. az azoxistrobin hatóanyagú Amistar, Tazer 250 SC, stb.

A dísznövényeknél általában nem kell számolni az élelmezés-egészségügyi (é.v.i.) és a munkaegészségügyi (m.v.i.) várakozási időekkel sem, de egy esetleges perzselés elcsúfíthatja növényt. A különlegesebb, még nem ismert dísznövényeknél érdemes akár próbapermetezést is végezni. (Annak a kertésznek viszont aki pl. ételt díszít virágszirmokkal, vagy pl. levendulaszőrpöt készít, szigorúan be kell tartani az é.v.i.-t illetve jobb ha egyáltalán nem permetezi le a konyhába szánt dísznövényeit.)

► **Néhol komoly éjszakai fagyokat mértek.** Ahol hosszan tartott a lehülés, ott valamilyen szintig biztosan elfagytak a korai kajszik. Segíthetjük a fák regenerálódását ha egy olyan biostimulátorral kezeljük a növényeket, melyek ezekben a fenológiai stádiumokban is felszívódnak. [Pálné dr. Harcsa Marietta](#) növényorvos kolléganő kipróbálta és ajánlja is erre pl. a [Trainert](#). A termékleírás szerint: „abiotikus stresszhelyzetre (alacsony és magas hőmérsékletek, jégverés, fagy stb.) a növény regenerálódása gyorsabb és eredményesebb” a használatával. Valószínűleg más, hasonló összetételű permetszer is hatásos lehet.

► **Sajnos még a fagyokra is számítanunk kell.** A kajszirügy fotója 2023.02.20-án készült, az elfagyott cseresznyevirágról pedig 2022.04.20-án. Ahogy a fotók dátumai is mutatják, még hetekig „résen kell lennünk!” A talajból kisugárzó hideg ellen a nagyüzemek úgy-ahogy még tudnak védekezni, de a profiknál bevált füstölés, a ködgyertyák, a légkeverő ventilátorok, a koronára irányuló mikroöntözés a házikertekben nem alkalmazható. Az északról-keletről beáramló fagyos levegő hatását (ez a szállított fagy) pedig az ültetvényekben sem tudják kivédeni.

[Dr. Roszik Péter](#) keddi előadásából idézek: „**a várható fagyok előtti napokon kijuttatott** magas aminosav, bór, cink, borostyánkősav, huminsavak, jázmonsav, fluvolsav tartamú készítmények a zöld ill. pirosbimbós állapotban sokat segíthetnek, - 4 - -5 fokig. Pl. Damisol BB, Bistep, Trainer, Kondisol, Kondi Plus, Humus FW, stb. narancsolaj segítővel.” Ezek közül több a vesszőkön, rügyeken át is felszívódik és segítik a terméskötődést, sőt védenek a későbbi fagyok ellen is. Figyeljék a meteorológiai előrejelzéseket és a fenti biostimulátorok használatával nagyobb valószínűséggel lesz majd pálinkájuk és még lekvárnak is marad valamennyi :-)!

► A **virágfertőző monília** a kajsziiban, de a meggyénél is komoly károkat okozhat. A [meteorológiai előrejelzéssel](#) kezdem, mert az időjárás meghatározhatja a fertőzés nagyságát. Úgy látom, hogy József meghozta a meleget, ami szombattól kedves kis esővel társul az egész országban. Ez ideális a monília terjedésének. Egy esetleges lehülés esetén a virágzás elhúzódhat, ekkor hosszabban ki lesznek tárva a szirmok a kórokozónak. Javasolom, hogy végezzék el a virágfertőző monília elleni megelőző (preventív) permetezést a fehérén virágzó kajsziifákon. A még csak pirosbimbós fákön is érdemes védekezni, mert ekkor is támadhat a kórokozó gomba. Tehát bármelyik virágalkotórészen keresztül bejuthat a virágba és onnan a vesszőkbe is. Elviheti az egész termést, később pedig a fa kiszáradását is okozhatja.

► **Nemsokára a meggyfák is virágba borulnak.** A meggy hosszabban virágzik, nehezebb helyzetben van. Ez kedvez a moníliának, mert hosszabb ideig talál fertőzésre alkalmas virágrészt. „Elvitte a möggyet a köd”-mondták ezt a régi kertészek Szeged környékén. Majd meglátjuk, hogy mennyi esőt kapunk és hogy az a léghőmérséklet függvényében milyen gyorsan szárad fel, meddig párolog a talajból? Hajnali köd vagy pára után néhány óra alatt megtörténhet a fertőzés! A megpattant meggyrügyeken keresztül is bejuthat a bimbókba a kórokozó. Ezért az ültetvényekben, a folyamatosan nyíló meggyénél megelőzésként már fehér bimbós állapotban védekeznek felszívódó gombaölőkkel, majd a virágzás hosszától és az időjárástól függően ismételnék pl. teljes virágzáskor, szíromhullásban majd közvetlenül terméskötődés után. Az ültetvények 3-4 kezeléssel számolnak évente. Hűvös, párás időjárásnál a kajsziinál is indokolt lehet a két permetezés.

► **A házikertekben is csak megelőzéssel védekezhethünk a virágfertőző monília ellen.** Átnéztem a készítmények tavalyi listáját, két újdonságról is beszámolhatok. Felsoroltam azokat a hatóanyagokat melyekből III. kategóriás, felszívódó gombaölőket gyártottak. Ezek közül a kajsziira, a cseresznyére, a meggyre és az őszibarackra is engedélyezettek készítményeket a monília ellen. Ilyen a hidegben is kiválóan védő ciprodinil (pl. Chorus 50 WG), a fenhexamid (pl. Teldor 500 SC, Texio) a fludioxonil+ciprodinil (pl. Switch 62,5 WG, melyet inkább gyümölcsmoníliára ajánlják), a boszkalid+piraklostrobin (pl. Signum WG), az izofetamid (Kenja) és a pentiopirad (Fontellis 20 SC). Őszibarackban engedélyezett a fenpirazamin (pl. Prolectus). Jó minőségben, apró cseppképzéssel történjen a kezelés. Teljesen be kell fednünk a rügyeket, virágokat! Permetezsereink tapadását, esőállóságát a cseppek szétterülését növelhetjük a tapadásfokozók hozzáadásával. Több biostimuláló készítménynél leírták a moníliák elleni mellékhatást. A növény ellenálló képességét növelik, és ezzel segítenek minket a küzdelemben. Nekem az idén tűnt fel, hogy a [Tejsavó](#) névre hallgató terméknek a virágfertőző monília ellen is van engedélye. (Tehát ez már üzembn előállított, tapadásfokozóval, ülepedésgátlóval, stb. ellátott permetezésre kész termék.)

Rasztik Viktória az *Ökokertek növényvédelme* könyvében írja: „virágzás alatt zsurló-vízüveg oldatot használjunk”. Az egyszerű anyagok közül őszibarackban és cseresznyében a [csalán kivonata](#) engedélyezett többek között a moníliás virágfertőzés ellen is. Kérem próbálják ki ezeket az alternatív megoldásokat. Örölnék a visszajelzéseiknek! Megosztanám a többi kertbaráttal.

Az biztos, hogy a fertőzött vesszőkön, múmiákon áttelelő gombatelepeken felélednek és lefűződnek a fertőző spórák (konídiumok) és ezek a saját fámról indítják a fertőzést. Könnyebb lett volna szüretkor leszedni ezeket a beteg terméseket, de még most sem késő, a metszéssel egy menetben.

Amennyiben mégis megtörtént a fertőzés, azt már a szíromleveleken, a bibén vagy a porzókon is láthatjuk, apró, barna foltok alakjában. A szíromlevelek petyhüdtek, a kajszi virágok tövénél apró mézgcseppek is megjelenhetnek. Később az egész virág elbarnul, nagy részük elszáradva a fán marad. Lásd a fotót. Ez a meggyénél különösen feltűnő. Ekkor már a vessző belsejében terjed a kórokozó. A vesszők elszáradása gyakran megáll, nem folytatódik a vázágak és a törzs felé, de a szakirodalom a teljes fapusztulást sem zárja ki. **A gyors metszés segíthet!** A fertőzött rész alatt 20-30 cm-rel kell levágni a száradás tüneteit mutató vesszőt. A cseresznye, az őszibarack, a mandula, egyes szilva fajták és néhány dísznövény is károsodhat a moníliától.

► Március 25-én Pesten, esőben fényképeztem azt a nektarin fát, mely tavaly április 2-án már így nézett ki. Most a virágfertőző monília (4. felhívás) és **tafrina gomba fertőzését is segíti a jelenlegi időjárásunk**. Már 4 °C környékén szórhatja a spóráit (konídiumait) és ha ezek nedves növényi felületre jutnak, akkor kicsíráznak, megfertőzik a növényt. Koratavasszal a legtöbb őszibarack és nektarin fajtánál gondolnunk kell a erre a kórokozóra, mely akár teljes lombhullást is okozhat. Beszédes a latin neve: *Taphrina deformans*. Valóban, kezdetben fodrosodnak, ráncosodnak, színesednek a levelek a fertőzése nyomán. Sajnos a kertekben lévő termő fák többsége fogékony erre a kórokozóra. A jelenlegi borult, nedves, változékony időjárás pedig kedvez a tafrina fertőzésének. [A meteorológusok szerint erre számíthatunk a jövő héten is](#). **Tehát amint megengedi az időjárás, permetezést javaslok!**

A fertőzés után csak 1-2 héttel jelentkeznek a deformálódott, elszíneződött levelek. Tehát a permetezéssel nem várhatunk a tünetek megjelenéséig, **csak megelőzéssel (preventíven) lehet védekezni ellene!** A rezes lemosással alapoztuk meg a védelmet. Most akár ismételni is lehet a réztartalmú gombaölőkkel, de már az alsóbb dózisokkal dolgozzanak. Sokan még mindig félnek a réztől, a perzselő hatásától az őszibarackban. Egyre több olyan visszajelzést kapok a permetező kertészekről, melyek alapján úgy tűnik, hogy még a virágzásban is használható néhány készítmény csökkentett dózissal. Nem perzselik meg a virágokat. Sajnos a fajtákra és egyben a készítményekre is kiterjedő összehasonlító kísérletek nélkül nem tudok biztosan ajánlani olyan rezes gombaölőket melyek biztosan nem okoznak kárt. Az egyik legkevésbé perzselő „réz”, a Cuproxat FW. Ezt a pirosbimbós állapotig, majd később, a virágzás után a termés színeződéséig használhatjuk az engedélye alapján.

Ha jól látom még mindig csak egyetlen III. kategóriás rézmentes gombaölőnk van, a felszívódó (szisztémikus) **difenokonazol hatóanyagból** gyártott 18 termék (lásd a mellékletet) ezek közül III. kategóriás **például** a Score 250 EC és az Alfa Solo. Az apró leveleket kell befednünk a permetlével, ezért apró cseppekkel permetezzenek, tapadást elősegítő segédanyagokkal. Esős, hűvös nyarakon ismételni kell a kezelést 5–7 naponta, amíg a levegő hőmérséklete nem éri el a 15–20 °C-t, ekkor már nem fertőz a gomba.

Ahol kevésbé fogékony fajtákat telepítettek vagy olyan szárazabb, melegebb mikroklimájú kertbe ültették a csemetékét ahol nem érzi jól magát a gomba, ott a sárgás-pirosas torz levelek gyors leszedésével is megelőzhetik a tovább terjedését. A fertőzésére fogékony, de jó táperőben lévő fák kibírják a kisebb „fertőzési nyomást”.

Az **egyszerű anyagok közül** a fűzfakéreg, a lecitin, a mezei zsurló engedélyezett a tafrina ellen. Rasztik Viktória *Az ökokertek növényvédelmében* a réz mellett a csalánlét, a zsurlólét és a mészkénlevet ajánlja a gomba ellen.

► Megjelent a növényvédősök „szent könyve” a [Növényvédő szerek 2025](#), és a külön kötetként is megvásárolható a **Terménynövelő anyagok 2025**. Az internetes alkalmazásokban kétségtelenül frissebb adatokkal találkozhatnak, de pl. a készítmények növényenkénti felsorolását, a szerek névváltozatait, a címkéken található jelöléseket még mindig egyszerűbb és gyorsabb a kinyomtatott oldalakon megtalálni. Köszönjük **dr. Ocskó Zoltánnak**, a szakmai rész szerzőjének, hogy a hatóanyagokat abc-ben felsoroló 2. fejezetet önálló mellékletként is megkaptuk és használhatjuk. Erre utaltam már fentebb is. Mellékelem és a honlapomra is felteszem. Ahogyan az első felhívásban is leírtam, már annyi névváltozattal találkozhatunk, hogy jobb a hatóanyagokból kiindulni a szerek választásánál. A gazdaboltos majd beazonosítja a pultján lévő készítménnyel

► „Az elmúlt héten tapasztalt melegebb időjárás hatására sok kajsziültetvényben megindult a virágzás. **A következő napokban várható csapadékos és párás időjárás jelentősen növeli a kórokozók fertőzési kockázatát.** Különösen a **monília, az alma varasodás és a tafrina veszélye fokozott**, ami indokoltá teszi a megelőző növényvédelmi kezeléseket. A teljes virágzás időszakában a **hosszan tartó párás, csapadékos időjárás** kedvező feltételeket teremt több növényvédelmi szempontból jelentős kórokozó számára. Ennek következtében **fokozott fertőzési nyomásra** kell számítani, ami komoly gazdasági károkat okozhat az ültetvényekben.” [Pálné dr. Harcsa Marietta növényorvos ültetvényeseknek szóló előrejelző hírleveléből idéztem.](#)

Tehát az előző két felhívás sem vesztett az aktualitásából, és már az alma és a körte varasodásáról is írnom kell. Nem várhatok az írással, mert Tűh Annamária kolléganőm a fák alatt áttelelt fertőzött leveleket vizsgálva már intenzív spóraszórást látott. Tehát azok a kertbarátok sem várhatnak a permetezéssel akiknek varasodásra érzékeny alma és körtefáik vannak és tárolásra is alkalmas termést szeretnének szüretelni.

► Az előző év fertőzésekor képződnek a **varasodás** áttelelő gombaképletei, melyekben kialakulnak a tavaszi fertőzést elindító ivaros spórák. A spórák gyorsan kifejlődnek akkor, ha a tél folyamán nincs hosszantartó fagy és ha bizonyos ideig tartó megvilágítást is kapnak a fa alatt maradt fertőzött levelek. Az elmúlt tél kifejezetten enyhe volt és nem takarta hórteget az őszi lombot. A spórák kipattanásához és az első fertőzési hullám beindításához pedig nedves felületű levelek kellenek. Az elmúlt hetekben ez a feltétel is teljesült és a [várható időjárásra](#) sem lehet panasza a kórokozó gombának. Az alma és a körtefáink már egérfülesek, zöldbimbós állapotúak, tehát a beérett ivaros spórák fertőzésre alkalmas növényi felületeket találhatnak. A fertőzött vesszőkről is indíthatja a támadását a körte és az alma esetében is.

Sajnos az a kertész sem pihenhet aki már ősszel megsemmisítette a beteg leveleket és elvégezte a rezes lemosást, mert ezek a kezelések önmagukban nem biztos, hogy ki tudják védeni az idén induló a varasodást. Csak a réztartamúak közül választhatunk most is, a cégek ajánlásában zöldbimbóig, virágzásig használhatjuk ezeket a kontakt gombaölőket. Az „újabb típusú rezes” kevésbé perzselnek pl. a rézhidroxid, a tribázikus rézsulfát, a rézoxid hatóanyagúak vagy pl. a nano technológiával előállított rézoxiklorid, bordói keverék.

A szűkös III. kategóriás kínálat miatt, megemlítem, hogy a II. kategóriás gombaölőkhöz az engedéllyel, a „zöldkönyvvel” rendelkezők a dodin (pl. Syllit 400 SC) és a ditianon (pl. Delan Pro) és még hat készítményben, lásd a [hatóanyag abc 2025-öt](#)) hatóanyagúakat is választhatják. Nagyon jók és rézmentesek.

„Bioszerek” a kálium-hidrogén-karbonátból készültek pl. a VitiSan SP. A növény felületén lúgos kémhatást alakítanak ki, ezzel a varasodás és a lisztharmat terjedését is meggátolják és még a káliumot is pótolják.

A felsoroltak kontakt gombaölők és a kontakt készítményeket használóknak ismételniük kell eső után, és akkor is ha a növények intenzíven növekednek. Ugyanis ekkor „kinőhetnek” a permetszer védő bevonatát és a fedetlen felületeken újra fertőzhetnek a károsítók. Ismételni kell a kezeléseket, az időjárástól függően 5-7 naponta.

► **A lisztharmattal is számolnunk kell.** A fertőzött rügyekből kipattant torz levelek felületéről, a fehér „lisztes” gombatelepekről máris szóródnak a terjedést biztosító spórák (a konídiumok). A piros bimbós állapotig a kontakt kén tartalmú gombaölők lehetnek a főszereplők. A perzselés elkerülése miatt fontos, hogy egységesen 1-5µ méretűek legyenek a kén szemcsék a gombaölőben. Sok készítmény megfelel ennek a követelménynek: pl. a Thiovit Jet, a Microthiol Special, a Kumulus S, a Flosul, stb. Ez a permetezés is időszerű lett a lisztharmatra érzékeny almafajtákon. Ne engedjük be a lisztharmatot a levelekre, mert azokról terjednek át a gyümölcsökre!

A fotó vasárnap készült, még egészséges Golden almán. A felhívásban felsorolt gombaölők mindegyike használható ebben az egérfüles - korai zöldbimbós fejlődési fázisban.

► Az **egyszerű anyagok** közül a fűzfakéreg, a lecitin és a mezei zsurló lisztharmatra és varasodásra is, a szóda bikarbóna és a talkum a varasodásra engedélyezett az almában. A mezei zsurlóból és a lecitinből előállított készítmények már a gazdaboltokban is kaphatóak. Az idén engedélyezték a [szőlőmag kivonatot](#) az alma varasodására. Raszik Viktória almalisztharmatra zsurlót és csalánlevet, az alma és a körte varasodására a rezet javasolja. Több természetes alapú mikrobiológiai készítményt ajánlanak lemosásra is pl. a Greenman Agro-t.

A hételeji **fagyos éjszakák** óriási károkat okoztak az ültetvényekben. A már elvirágzott kajszinál és mandulánál 90 %-os fagykáról beszélnek a kollégák az egész országban, de a virágzásban lévő szilvában, őszibarackban és a cseresznyében is nagy pusztítást végzett a beáramló hideg. A korán fakadó szőlők, sőt keleten a zöld és pirosbimbós almások is megsínylették a több éjszakán át ismétlődő mínuszokat. Sajnos a fagy hatásával még később is találkozni fogunk! A kis gyümölcsök majdani hullásában is szerepet játszhat az, hogy most megfáztak a gyümölcskezdemények. Majd meglátjuk a folytatást...

A házfalakkal, sövényekkel, fákkal védett házikertekben talán nem tarolt ilyen mértékben a sarkvidéki áramlat. A kis leveleken már felszívódnak a lombtrágyák, ezzel segíthetjük a fák regenerálódását. Aminosavat, molibdént, szerves molekulákat, humuszanyagokat és mikroelemeket tartalmazó levéltrágyákat használjunk. Az elfagyott részek kimetszése és a megmaradt terméshez igazított trágyázás is fontos teendőnk lesz.

Még a **májusi fagyosszentek** is tartogathatnak meglepetést a kertbarátoknak is. A 4. felhívásban néhány kipróbált hatóanyagot, készítményt is felsoroltam, melyekkel kivédhetőek a kisebb fagyok. Általában a meteorológiai előrejelzéseket figyelve, a fagyot megelőző napon kell permetezni ezekkel.

► Jelenleg a **cseresznye és a meggy virágfertőző moníliaja** elleni permetezés a „kötelező feladat”. Mivel ugyanarról a gombáról van szó */Monilia laxa/* mely a kajszinál is fertőzhet, ezért kérem lapozzanak vissza a 4. felhívás mellékletéhez. Az abban ajánlott gombaölő szerek és egyszerű anyagok többsége itt is bevethető.

► **Ne feledkezzünk meg a rovarokról és az atkákról sem!** Ma fotóztam a közönséges levélpirosító almalevéltetű szívásától torzuló levelet is. Ezen az öreg Golden almafán még egyetlen évben sem kellett permetezni ellene. Ahol a védekezés mellett dönt a gazda, ott pl. a lambda-cihalotrin (18), a deltametrin (25), az acetamiprid (24), a pirimikarb (3) és a flonikamid (4) hatóanyagú rovarölők közül választhatnak. A zárójelben lévő számmal az adott hatóanyagból készült rovarölő szerek számát adtam meg. Ezeket a kereskedelmi neveket beazonosíthatják a [hatóanyag abc 2025.pdf-ben](#). Valamilyik biztosan III. kategóriás és megtalálják a gazdaboltjukban is.

► **Március 25-én felszereltük az előrejelző csapdáinkat is.** Örömmel újságholhatom, hogy az idén már Kecskeméten és Zalaszentlőrincen is figyelhetjük a kártevők rajzását. A hetente frissülő rajzási táblázat szerdánként felkerül a [honlapomra](#), de a szponzorainknál is követhetik a molyok és a legyek rajzását. A vadgesztenyelevél-aknázómoly varsás csapdáit is kiakasztottuk és már az első hét után 62 db hímegyed repült az eszközbe az ELTE Fűvészkertjében. A fotó április 1-én készült.

► A táblázat fogási adatai azt mutatják, hogy a **poloskaszagú szilvadarázs** is beindult. Fehér ragacsapokat használunk az előrejelzésükre. Két fajta károsíthat, komoly gyümölchullást okozhatnak. Ekkor rácsálékot, ürülékét látunk a szétbontott egy-két centiméteres kis szilvákban. Ha még nem költöztek a talajba a lárvák, akkor azokat is megtaláljuk bennük (2024.05.02-i fotó). Egynemzedékesek, a talajban telelnek át majd jövő tavasszal találkozunk velük újra. A kirepülésük után párosodnak, majd a megtermékenyített nőtények **a virágok csészeleveleibe tojják be a tojásaikat**. Tehát a növény felszínén nem tudjuk elérni a lárvákat, ezért a felszívódó acetamiprid (24) hatóanyagú rovarölőkkel védekezzünk ellenük. Az egyszerű anyagok között nem találtam ajánlott készítményt. Rajzanak és a szilva is virágzik, indíthatjuk a permetezést. Rasztk Viktória szerint a varádics és a fehérürömtea az illatával megzavarja a szilvadarazsakat. A 2-3 alkalommal elvégzett bodzavirágles permetezést is hatásosnak tartja. A hullott gyümölcsök **gyors** felszedésével a jövő évi fertőzést mérsékelhetjük.

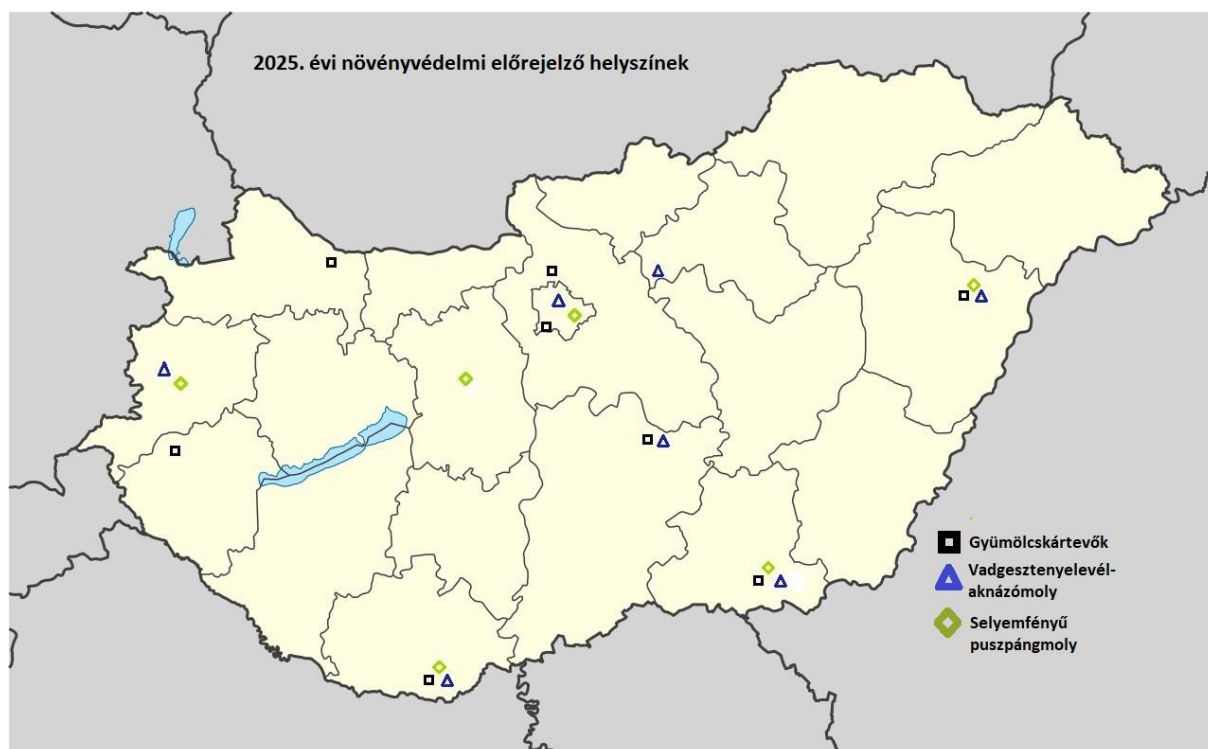

Budapest, 2025. április 13.

Jó egészséget, jó kertészkedést:

Zsigó György, NMNK

A 2025. évi 7. felhíváshoz.

► Még lehetnek fagyos éjszakáink, figyeljük a meteorológiai előrejelzéseket (lásd a 4. és a 7. felhívást).

A fagyok utáni regenerálásról pedig a Mezőhír hetilap április 16-i cikkéből másoltam ki az alábbiakat. A készítmények többségét mi is megvásárolhatjuk illetve más, hasonló hatóanyagúakkal helyettesíthetjük.

„**Fagyok utáni regenerálás.** Minden gyümölcsfánk meghálálja, ha a hidegbetörés után egy kis extra segítséget kap a kondíció javítására. Az első permetezést már 3–5 nappal a fagy után érdemes elvégezni – idén ez egy szeles és esős időszakra esett, nem feltétlenül sikerült kivitelezni –, majd 10–14 nap múlva ismételni.

Néhány példa az alkalmazható készítményekre:

- Aminosavak és algakivonatok (pl. Amalgerol, FitoHorm Turbo-K, FitoHorm Alga 600, Wuxal Amino) segítenek a stressz oldásában és a fehérjeszintézis újraindításában.
- Kalcium és bór: a sejtfalak erősítésére és a rügydifferenciálódás serkentésére (pl. Damisol Gold Kalcium-Bór vagy a YaraVita Rexene BZn).
- Magnézium- és mikroelem-pótlás a fotoszintézis és az anyagcsere serkentésére (pl. Wuxal Microplant vagy FitoHorm Komplex).
- Biostimulátorok alkalmazása, amelyek fokozzák a növény életteni folyamatait, segítik a tápanyag-felvételt és -hasznosítást (pl. Atonik, Megafol, Kelpak, Humin Garden, TerraVital termékcsalád).”

► Ahol már biztosan látjuk, hogy nem lesz termésünk, ott se hagyjuk magukra a fákat. Nyár végén alakulnak ki a következő évi termőrügyek és ekkor tölti fel a növény a hajtásokat, a rügyeket azokkal az anyagokkal melyek a fagyvédelem szempontjából is alapvetőek. **Meg kell tartanunk az egészséges lombot!** Mi az, amire akkor is oda kell figyelnünk, ha nincs termésünk az adott évben? – teszi fel a kérdést Pálné dr. Harcsa Marietta a [Gyümölcsfák védelme nem termő éveken](#). cikkében. Érdemes elolvasni!

► Az almafa beteg rügyeiből kipattant fertőzött levélkékről a lisztharmat már tovább terjedt és az egészségesen kibújt leveleket is megfertőzte a gomba (a fotón az alsó levél foltjai). Ennél az időjárásnál a varasodásra is számítanunk kell, a körténél is. **Általában a virágzás után szoktuk indítani a felszívódó (szisztémikus) gombaölőket.** Ekkor már nagyok a levelek, nagy a felszívódást biztosító lombfelület. A diónyi termésmagyságig, a gyümölcs viaszosodásáig a rézzel különben is vigyázni kell, mert megperzselheti a kis gyümölcsöket.

Varasodásra és a lisztharmatra is bevethetők pl. a difenokonazol, a pentiopirad, a penkonazol hatóanyagokból készültek. A ciflufenamid hatóanyagúak csak lisztharmatra, a ciprodinilből készültek csak varasodásra engedélyezettek. Ezek között III. kategóriásokat is találunk, lásd a [hatóanyag abc 2025.pdf-ben](#).

A felszívódó készítményekkel szemben a gombákban kialakulhat a **rezisztencia**. Ezért időnként kontakt szerekre kell váltanunk, vagy egyből keverjük be ezeket a felszívódók mellé. A varasodás ellen rézzel, metirammal, a lisztharmat ellen pedig valamelyik kontakt kéntartalmú szerrel egészíthetjük ki a felszívódós permetlevelet.

Az itt szóba jövő **egyszerű anyagokat** a 6. felhívásban felsoroltam és a kálium-hidrogén-karbonátról is írtam. Narancsolajból is készültek lisztharmat elleni készítmények.

► Egyetlen ép levél sincs a fotózott **tafrinás nektarinon**. A legfrissebb csúcsi levelek is hólyagosak, kb. 1-2 hete történhetett a fertőzés. A veszély nem szűnt meg, apró esőket és 10-20 °C közötti hőmérsékletet [jósolnak](#). A védekezésről az 5. felhívásban írtam.

Inkább csak ijesztő a **levélpirosító ribiszke-levéltetű** kárképe. A tetvek júniusban különben is elhagyják a ribizlit. Októberben petézni repülnek vissza a megtermékenyített „tetűlányok”. Ezek a tojások telelnek át. Olajos lemosással gyéríthetjük őket. Mindhárom fénykép ma készült.

► Éves átlagban 7-8 alkalommal permeteznek a szőlőültetvényekben. A permetlébe majdnem minden alkalommal adagolnak lisztharmat elleni gombaölő szert is, mert **a szőlő lisztharmatával mindig számolnunk kell, még ezekben a szélsőséges időjárású években is.** A csillagfényes éjszakák után még a gombáknak kedvezőtlen forró, száraz nyári napokon is fertőzni tud, mert a hajnali harmat is elegendő a terjedéshez. Sajnos a kevés esővel, hajnali párával társuló magas hőmérséklet már jellemző az időjárásunkra és ez ideális környezet a lisztharmat fejlődéséhez. Jó fotókat láthatnak a lisztharmat és a peronoszpóra tüneteiről ebben a [galériában](#).

„A szőlőink lisztharmatért mi vagyunk a felelősek.” Egy konferencián hallottam ezt a súlyos kijelentést. Sajnos igaz, mert az induló tavaszi fertőzés nagysága mirajtunk múlik. **Két áttelelési formája van.** A gombafonalai rügypikkelyek alatt is megbújhatnak, innen lisztharmatosan, „zászlós hajtással” fakad a szőlő. Manapság azonban főleg azokkal az apró göbökkel (ivaros áttelelő képletekkel) telel, át melyek a nyár végén alakulnak ki a leveleken. Ekkor még elpusztíthatók ezek a sárga színű, vékonyfalú gombaképletek. Tehát tavaly, közvetlenül a szüret után elvégzett kénes vagy olajos-kénes lombmosást tekinthetjük az első ideai védekezésünknek. Ahol ezt nem végezték el, ott az őszi esőkkel lemosódtak a kordonkarra, táمبرendezésre és most tavasszal innen pattannak ki az első fertőzést beindító ivaros spórák. Ezek az ivaros spórák nehezek, nem szállnak messzire a széllel, nem a szomszédból jönnek, tényleg a mi növényünkön nevelődtek, mi vagyunk a felelősek a fertőzésért. A súlyuk miatt, éppen, hogy csak eljutnak a kordonkarokhoz legközelebbi kis levélkéhez. Most ezeken találjuk meg az első tüneteket. A sárguló áttetsző foltocska, megjelenése után rövidesen torzulni kezd a levél, a fonákon pedig megjelennek a gomba jellegzetes apró fehér-szürke telepei, melyek ontják a nyári spórák (konídiumok) milliárdjait. Ekkor már „bejött a szőlőbe a lisztharmat”, nehéz lesz megállítani a tovább terjedését.

A kertbarátok többsége nem keresgeti ezeket a kezdeti tüneteket, hanem a 3-5 leveles tőkéken beindítják a permetezést. A szőlők többsége elérkezett ebbe a fejlődési fázisba. Néhány rezisztens fajta kivételével, érdemes felkészülni az első ideai permetezésre. A cél az, hogy ne történjen meg a fertőzés, a levélre repülő gombaspóra már gombaölő szerrel lepermetezett növényvel találkozzon. Ezt hívják megelőző (preventív) védelemnek.

Jelenleg a kontakt kénes gombaölőké a főszerep. A kén jelentőségét jól mutatja, hogy a világon, a legnagyobb mennyiségben eladott növényvédő szer ma is. Bármelyiket választhatják, biztosan találunk egy készítményt a legközelebbi gazdaboltban is. Virágzásig ismételhettük velük. Ne engedjük, hogy a virágzásig felszaporodjon a gomba és már ekkor „leszüretelje” a termést. A felületen élő gombákat, lágytestű rovarokat kiszáritják a narancsolaj tartalmú készítmények. A kálium-hidrogén-karbonátból (pl. Vitisan SP), a Cerevisane-ból (pl. Romeo) és a paraffinolajból készületeket is engedélyezték a gomba ellen.

Fürtmegnyúlásnál majd indíthatják a felszívódó (szisztémikus) blokkot, azaz 2-4 alkalommal, egymást követően permetezhetnek a felszívódó gombaölőkkel. Ilyen hatóanyagok pl. a difenokonazol + cyflufenamid (pl. Dynali, Cyflamid), a metrafenon (pl. Vivando), stb. Az azoxistrobint (pl. Quadris és még 30 készítmény :-), inkább csak szürkepenészsre ajánlom. Az a kertész, aki biztosra akar menni, a kén mellett, kombinációban már akár most is bevetetheti a felsorolt felszívódókat. Így járhat el az is, aki csak ritkán jut ki a kertjébe és az esők után nem tud rögtön ismételni a fent felsorolt kontakt szerekekkel vagy olyan érzékeny fajtái vannak melyeknél biztosan számíthat a fertőzésre, illetve ha a kerítésszomszédjában fertőzött növények vannak. **Ebben csak a gazda tud dönteni, a helyismeretét és tapasztalatát semmi sem pótolhatja!**

► „Az átlagosnál csapadékosabb időszak is kedvező a fertőzés kialakulásához”- írja az egyik szakkönyvünk a peronoszpóráról. **Az ideai tavaszon a peronoszpórára is gondolni kell.** (Nyáron majd váratlanul is megérkezhet hozzánk egy déli, a mediterránban induló széláram segítségével.) Ahol tavaly megfertőzte a leveleket, a vesszőket vagy a fürtöket és ezek a tőkéken vagy sorközökben maradtak, abban a kertben érdemes a **kontakt rézzel is kombinálni a lisztharmat elleni permetezést.** Virágzásban perzselhetnek a réztartalmú gombaölők, inkább hagyjuk ki a permetléből. Már most is bevetethetik a peronoszpóra elleni felszívódókat pl. iprovalikarb (pl. Melody Compact 49 WG), ciazofamid (pl. Mildicut), azoxistrobin, Cerevisane, stb. Úgy látom, hogy a lisztharmat és a peronoszpóra egyszerre jelentkezett 2018-ban is, lásd a [2.46 perces videót](#).

► Az **egyszerű anyagok** közül szőlőben lisztharmatra: a konyhasót, a szóda bikarbónát, a talkumot és a tehéntejet, míg a peronoszpórára a csalán kivonatot ajánlják. A mezei zsurló, a fűzfakéreg és a lecitin mindkét gomba ellen hatásos. Szép kínálat, érdemes megnézni a részleteket is a [NÉBIH honlapján](#).

► A felhívásban megemlített hatóanyagokból készült készítmények neveit lásd a [hatóanyag abc 2025.pdf-ben](#).

► Nem hittem volna, hogy ilyen hamar időszerű lesz a kollégánő cikke, felhívása: [Gyümölcsfák védelme nem termő évekből](#). Tíz napja ajánlottam a figyelmükbe, a 8. felhívásban. A kajszián egyetlen termést sem láttam, viszont már a lehullott leveleken ma fotóztam, a **levéllyukacsosodást okozó gombának, a sztigminának** a tüneteit. Ha így folytatódik, akkor a nyár közepére nem lesz levél a fán és így jövőre sem fog szüretelni a gazda. A szilván, a cseresznyén, az őszibarackon és a mandulán is erősödik a fertőzése. Egyes réz és kén tartalmú gombaölők mellett pl. a ciprodinil (pl. Chorus 50 WG és Quali) és a boszkalid+piraklostrobin összetételűek (pl. Signum WG és még 7 termék) is engedélyezettek. Ezek felszívódóak.

► Felébredtek és megjöttek (inkább csúsztak) a **csigák** is. A *Harca a meztelencsigákkal* című könyv szerzője összegyűjtötte a csigák ellen bevethető [házilagos módszereket](#). (A német szerző a sörcsapdázást kihagyta a felsorolásból 😊). A metaldehid hatóanyagú csigaölőket néhány éve a II. kategóriába sorolták (14 termék, lásd a [hatóanyag abc 2025.pdf-ben](#)). Azóta pl. a Xiren HG újra III. kategóriás lett. (Csökkentették a hatóanyag tartalmát, de többet kell kiszórni belőle hektáronként.) Néhány újabb készítmény engedélye is megszületett, melyek vas-foszfátot (pl. Csiagölő natural), vas-pirofoszfátot (pl. Vitrol GB) illetve vas-ammónium-citrátot (pl. Last Bite csiga elleni készítmény) tartamaznak. Aki kipróbálta ezeket, kérem jelezen vissza. A megrágott árnyékliliomot ma fotóztam, a csigacsapatot 04.15-én hajnalban találtam egy pesti parkban.

► Tavaly részletesen írtam a **rovarok elleni talajfertőtlenítés** lehetőségeiről. Kérem lapozzanak vissza a [kertbarat 2024_4 felhivas.pdf](#)-hez. Nincs változás a kártevőkben és a készítményekben sem. A teflutrin hatóanyagúakból 15 készítmény készül pl. a Force 1,5 G. A cipermetrinből 14 rovarölőt számoltam össze, ezek között van néhány talajfertőtlenítő is pl. a Belem 0,8 MG alias Picador 0.8 MG, stb. Örvedetesen megnőtt az élő szervezeteket tartalmazó biológiai növényvédőszer szára is (pl. Nemastar, Nematop). Mikrobiológiai készítmény az Artis Pro és a Meta Pro A házilagos módszereket is felsoroltam a felhívásban pl. ágyásváltás, riasztó növények vetése, krumplis csalogatás, stb. Nélkül a **talajból fertőző kórokozó gombák** ellen is küzdeni kell, közvetlenül a palántázáskor vagy vetéskor, illetve nyáron is. A Trichoderma asperellum gomba hőstresszt tűrő törzsét tartalmazza a T34 Biocontrol, melyet Idemio néven is forgalmaznak. A mikrobiológiai készítményként engedélyezett Trifender WP-ben is ez a gombafaj található. Növényvédő szer a Trichoderma harzianum faj törzsét tartalmazó Trianum G és Trianum P. A Polyversum is „bio” gombaölő szer, mely egy másik hasznos gombafajt tartalmaz. Egyre jobbak, egyre inkább támaszkodhatunk ezekre a készítményekre a nyári időszakban is.

A felsoroltak érzékeny élő szervezeteket tartalmaznak, tehát a kijuttatásra, a tárolásra vonatkozó **előírásokat sokkal szigorúbban be kell tartani, mint a kémiai úton előállított szintetikus szereknél**. Erről és a többi készítményről is pl. a Tyrárról, jó tájékoztatást találnak a [Gazdabolt.hu oldalán](#). Az ismertetőjűkben található táblázatot a mellékletbe külön is bemásoltam. Ehhez hasonló és ugyanilyen pontosan betartandó utasítás vonatkozik a többi biológiai növényvédő szerre és mikrobiológiai készítményre is. A dobozon, a címkén megtalálják az adott termékre vonatkozó tájékoztatást.

► Az internetről, a rádióból és az újságokból is sok hasznos tudnivalóhoz juthatunk a kertjeinkkel kapcsolatban. Úgy vélem, hogy egyik sem pótolja azokat a beszélgetéseket, amiket a helyi kertbarát körök tapasztalt tagjaival folytathatunk. A [Kertészek és Kertbarátok Országos Szövetsége](#) havi továbbképzést, több napos konferenciákat, metszési bemutatókat szervez a kertészeknek. **Segítsék a munkáját az adójuk 1%-ával**. Lásd a mellékleten.

FONTOS

Előtte öntözni, Utána öntözni, Nedvesen tartani a talajt!

 Hűtse 2–6 °C • A talaj 5 °C alatti és 35 °C feletti hőmérséklete végzetes lehet	 Szobahőmérsékleten 30 percig	 2 liter vizet tartalmazó vödörbe (vízhőmérséklet: 15–20 °C) PH 6-8
 A permetező fúvóka nyílása pedig legalább 0,5 mm- szűrő nélkül Kerülje a centrifugál- vagy dugattyús szivattyúkat	 UV érzékeny, esti kijuttatás	 A víztartály hőmérséklete nem lehet több, mint 25 °C

KERTÉSZEK ÉS KERTBARÁTOK ORSZÁGOS SZÖVETSÉGE

Adószám - 19655770-1-42

Alapításának éve: 1970

Támogasd céljainkat adód 1 %-ával:

A kertbarátkörök szakmai fejlesztése – Hozd ki a legtöbbet a kertetből! Hasznos tanácsokkal és gyakorlati ismeretekkel segítünk abban, hogy sikeres kertész lehess!

Fenntartható kiskerti gazdálkodás – Ismerkedj meg a természetbarát kertészkedés alapjaival! Így kertet nemcsak gyönyörű, hanem környezetbarát is lehet.

Hogyan alkalmazkodhatunk a változó éghajlathoz, és milyen növényfajták, technológiák segíthetnek abban, hogy a kertművelés eredményes legyen? Együtt megtanuljuk.

Miért érdemes a helyi kertbarátkörhöz csatlakozni?

- Ismeretterjesztő előadások és gyakorlati workshopok
- Hasznos tippek és trükkök tapasztalt kertbarátoktól
- Lehetőség új barátok és kapcsolatokat építeni
- web: kertszovetseg.hu

Tegyél egy lépést a fenntartható jövő felé!

1 % - 19655770-1-42

Köszönettel a **KERTÉSZEK ÉS KERTBARÁTOK
ORSZÁGOS SZÖVETSÉGE** vezetősége

► Úgy látszik, hogy végképp hozzá kell szoknunk a szélsőséges, kiszámíthatatlan [időjáráshoz](#). Nyugaton és az ország „közepén” többször esett, a **csapadékot kedvelő kórokozók terjedése felerősödött**. Ilyen pl. a csonthéjasok levéllikasztó betegsége, mely a kajszi, az őszibarack és a mandula esetében is komoly lombhullást okozhat. A blumeriellás levélfoltosság is megjelent, mely a cseresznyénél és a meggyénél okozhat akár teljes lombhullást is. A 10. felhívás készítményei közül választhatnak mindkét gomba ellen.

Az almatermésűek varasodása is fertőz, továbbra is. A 8. felhívásban javasolt felszívódó szerekkel védekezhettek, a kis gyümölcsök viaszosodásáig. Egy kertész kollégám szerint ez a diónyi nagyságú kis gyümölcsöt jelenti, amikor már lefelé lógnak a gyümölcsök az ágakon. Ekkor újra jöhetnek a réztartalmú gombaölők is, már nem perzselik meg a viaszos bőré gyümölcsöket.

A Duna-Tisza közén és az Alföldön továbbra is az [aszállyal](#) küzdenek a gazdák. A [Vizes levél időtartam fásszárú növényekre](#) térképen viszont az látható, hogy az alföldi régióban, a harmat miatt hosszan nedvesek voltak a levelek. A gombaspórák a nedves levelek felületén tudnak kicsírázni, fertőzni, így valószínű, hogy ez a rövid ideig tartó vízborítottság itt is elegendő lehetett a fertőzéshez.

A **lisztharmat** valamilyen szinten minden időjárásnál „tartja magát” nálunk. Most is jelen van, sőt a hűvös ellenére az érzékeny almafajtákon tovább terjedt és az őszibarackon is megjelent. Lásd a 6. és a 8. felhívást.

► Az előző években az is bebizonyosodott, hogy a kórokozókhoz képest, a **kártevők (rovarok, atkák)** életét kevésbé zavarja az időjárásunk változása. Tavaly a [kerbarat 2024 18 .pdf](#) felhívásban egy kis összesítő táblázatot is készítettem erről. Most is beindultak, sőt a hideg tavasz ellenére már a vártnál korábban megjelentek pl. a levéltetvek. Pest megyében néhol erős volt a májusi cserebogár kártétele is.

Most a szilvamoly, a keleti gyümölcsmoly és néhol a tarka szőlőmoly is intenzíven rajzik. Tehát a szilvánál, az őszibaracknál, a kajszinál, a szőlőnél érdemes rovarölő szerrel is kiegészíteni a gombaölős permetlevet.

A piretroid hatóanyagok **kontaktak** (érintőlegesen). Ilyen a deltametrin (pl. Decis és még 24 készítmény), a lambda-cihalotrin (pl. Karate Zeon 15 CS és még 14 készítmény), stb. Nem piretroid, de kontakt hatású a tau-fluvalinából készültek is (pl. Klartan, Mavrik, stb.). Tehát finom cseppképzéssel el kell találni a rovat.

A **felszívódó** acetamiprid (pl. Mospilan és még 24 névváltozatban) belülről védi a növényt. Kiváló a klorantriliprol (pl. Coragen és még 5 néven), mely felszívódó, kontakt, tojásölő hatású és gyomorméreg is.

A **gyomorméreg** típusúakból ennie kell a rovarnak és ezért csak később pusztul el. A spinozad (pl. Laser Duplo és még két néven) kontakt és gyomorméreg. A Bacillus thuringiensisből (pl. Dipel DF és még más néven is) és a Cydia pomonella granulosus vírusból készültek (pl. Madex és még 3 név alatt) is gyomorméreg. Néhány éves újdonság az azadirachtin hatóanyag (pl. NeemAzel és még 3 néven), mely gyomorméreg és a növénybe is felszívódik, de nem áramlik szét abban (**mélyhatású**). Még több III. kategóriás a [hatóanyag abc 2025.pdf-ben](#).

Az **egyszerű anyagok** közül egyes molyfajok ellen a csalán kivonat, a konyhasó, a répacukor engedélyezett. Rasztik Viktória almamolyra üröm és varádcisteát javasol, ez utóbbit a szőlőmolyokra is ajánlja. Szerinte a bársonyvirág-, a pemete- és kaporkivonat riasztó hatású a két szőlőmolyfajra.

► Almamoly ellen a fák törzsére most lehet kihelyezni a **hernyófogó öveket**. Az első nemzedék lárvái költöznek alájuk, bábozódnak. A szüretig 10-14 naponta cseréljék és semmisítsék meg. (Hajdan jogszabályok kötelezték a kertészeket a használatára, almára és körtére, még a cseréjüket is ellenőrizték.) Megvásárolhatóak, de házilag is elkészíthetőek. Szárazon kell tartani az öveket, a törzsre tekert kötelet, hullámpapírcsíkot, stb.

► A készítmények sűrű felsorolását nézve, biztos vagyok benne, hogy nemsokára megkapom a kérdéseket: **miért ajánlok ilyen sok permetezést?** Többször leírtam már, hogy ebben csak a gazda tud dönteni. Csak ő ismeri a kertje fekvését, a munkabírását, a fajtái fogékonyságát, ő tudja, hogy hányszor megy ki a fáihoz és, hogy milyen szintű kártételt, fertőzöttséget enged meg a kertjében.

Az ültetvényekben viszont rá vannak kényszerítve az első osztályú termény előállítására. Ők nem hibázhatnak, mert minimális károsítás esetén is már csak az ipari felhasználásra alkalmas besorolást kap a gyümölcs. Ezt gyakran csak ötöde áron tudják eladni. Ma megkérdeztem néhány ilyen „profí” ültetvényben dolgozó kollégát arról, hogy ők hányadik permetezésnél tartanak. Almában általában a hatodik, meggyben, őszibarackban az ötödik-hatodik, kajsziiban a harmadik-negyedik, a szilvában a második fordulón vannak túl. Most készülődnek a következőre, a gombák, a levéltetvek és a molyok miatt, pl. a szilvában.

Úgy gondolom, hogy nekünk nem kell ezt a minőséget megcélózni. A varas héjú almát, a repedt gyümölcsöt is be lehet vinni a konyhába frissfogyasztásra. Egy kis tisztogatás után a „férges” szilvából, kajsziabarackból még jó lekvár és kiváló pálinka főzhető.

Kedves Kertbarátnók, tisztelt Kertbarátok!

2025. évi 12. „legyes” felhívás

► Az országos csapdahálózatunk legtöbb pontján [rajzanak a cseresznyelegyek](#), a hetente frissülő táblázatunkban a könnyebb követhetőség kedvéért kékkel jelöltem a fogási számokat. Ismét kiemelem, hogy igazán pontosan mindenki csak a saját kertjében kifüggesztett sárgalappal követheti a legyek rajzását. Több forrásból is beszerezhetik az eszközöket. A [Reagron csapdacsaládban](#) is megtalálható, mi az idén a csalomoncsapdak.hu [webshopjából](#) rendeltünk az [akasztójával](#) együtt. Ez utóbbira azért lehet szükség, mert a talajból kibújó legyek először a fa tetején lévő termést keresik fel. Ha a sárgalapokat a fa tetejére tudják kiakasztani pl. ezzel az egyszerű akasztóval, akkor már ezeket a legkorábban kikelő legyeket is elcsíphetik és időben kezdek a permetezést. Persze a létrázás vagy a csiga használata is szóba jöhet. A kényelmesen elérhető pl. mellmagasságban kiakasztott lapokon lehet, hogy csak két hét múlva jelennek meg az első legyek. Ekkor a korábban kirajzók már „beköpték” a fa tetején érő termést. A Reagron oldalán látható grafikon a néhány éve megjelent és azóta elterjedt keleti cseresznyelegy rajzásmentét is bemutatja (a szaggatott vonal). Sajnos már ennek a fajnak a károsításával is számolnunk kell, tovább tart a rajzása, a kései meggyekben is kárt tehet.

Több készítménnyel is védekezhetünk ellene. A piretroid hatóanyagúak **kontaktak** (érintőlegesek), ezekkel ismételni kell a kezelést és a teljes fát le kell fedni a permetlével. Ilyen a deltametrin (pl. Decis és még 24 készítmény), a lambda-cihalotrin (pl. Karate Zeon 15 CS, Kaiso Garden, Lamdex Extra), stb. **Felszívódik** a növénybe az acetamiprid (pl. Mospilan és még 24 névváltozatban) belülről védi a növényt.

A cseresznye gyors érése miatt fokozottan figyelni kell a várakozási időkre (é.v.i.). A lambda-cihalotrint tartalmazóknál 3 nap után, a Decisnél és a Mospilan 20 SG-nél is (!!!) 7 nap múlva lehet a permetezés után szüretelni. A felsorolt rovarölő szerek más néven is kaphatóak, lásd a [hatóanyag abc 2025.pdf-ben](#).

► A „testvérénél”, a nyugati dióburok fűrőlégnél már bevált csalogatóanyag technológia itt is alkalmazható. A peterakás előtt fehérjetartalmú anyagokkal kell táplálkoznia a legyeknek. A **Combi-protec csalétekben** lévő fehérje vonzza a legyeket. A csalétekkel együtt a bekevert rovarölő szert is benyalják. Mivel a piretroidok riasztó hatásúak a rovarokra, ezért ezekkel nem keverhető a Combi protec. Gomba ölőkkel és tapadásfokozó készítményekkel sem kombinálható. A III. kategóriások közül tehát az acetamipridet tartalmazók jöhetnek szóba pl. a Mospilan 20 SG. Fontos a technológia betartása, Jáger Ferenc előadásából emelek ki két részletet.

Először törzsoldat készítése (nem önthető közvetlenül tartályba)

- 1. langyos víz az edénybe
 - 2. Combi-protec (víz: CP 1:1), azonnali keveréssel.
 - 3. az elkevert anyaghoz adni rovarölőszert.
- Az oldódás optimális hőmérséklete min. 20 °C

- Permetezés 10- (14) naponta
- Eső után a kezelést meg kell ismételni!
- Adagolás 20 liter permetléhez:
 - 5 db „leveles” (4 g-os) Mospilan
 - 0,5 liter Combi Protec
 - 20 liter permetlé kb. 70-100 kifejlett, termőkorú fa permetezéséhez elegendő

Talán ez az utolsó sor a legfurcsább számunkra: 20 literrel 70-100 fát lel lehet permetezni? Nem tévedés, ugyanis elegendő csak lefröcskölni a fa lombkoronájának egy részét, a lassan beszáradó, durva méretű cseppekkel, melyek lassan száradnak be és épp ezért hosszan vonzzák a legyeket. Engedélykirata külön is megemlíti a házikerteket. Mellékelem. **Jó hír, hogy már 0,1 literesben is kapható.**

► A csalogató eljárásra még visszautalok, mert a nyugati dióburok-fűrőlégnél is alkalmazható. A maradék sárgalapot is át lehet akasztani a diófára. Ugyanaz a szín és illatpárna csalogatja őket is.

► Védekezhetünk még pl. az **egyszerű anyagok** közül a diammonium foszfáttal. Rasztik Viktória szerint a varádics és a fehérürömeával illatfedést érhetünk el és ez is hatásos. A [korai fajtákat](#) már a légy rajzása előtt leszűreteljük, válasszanak ilyen fajtát ha permetezés nélküli termést szeretnének. Kisebb fáknál állítólag bevált az is, ha több sárgalapot akasztanak ki a fára. A négy oldalára, méterenként egyet. Ez a színburok összezavarhatja a legyeket. Befőzéskor az áztatással is kicsalogathatóak. Szerintem az is jó módszer, ha csak egyszerűen bekapjuk a szemeket. Nem nézzük meg, hogy mozog-e bennük valami. 😊

Budapest, 2025. május 19.

Jó egészséget Önöknek és a növényeiknek is:

Zsigó György, NMNK

Úgy látom, hogy [lassan kitisztul az ég](#) és sok helyen megszűnik a folyamatos esőzés. Az előző felhívásban **a párák, nedvességet kedvelő gombák, baktériumok terjedésére** hívtam fel a figyelmüket. Az akkori levelem ajánlásai most is időszerűek, mert az időjárás azóta sem változott jelentősen. Sajnos tovább bővült a védendő növények köre, a diót és a szőlőt is permetezni kellene.

► Az idei csapadékos tavasz a **dió baktériumos fertőzését** is beindította. A szemölcsös gubacsatkás levélen ma fotóztam a kezdeti tünetét, a barnuló levéleret. Ha tovább terjed a baktérium akkor a bélrészt is megfertőzheti és lombhullást is okozhat. A dió talán legjelentősebb kórokozó gombájára, a **gnomóniára** is számítanunk kell. „A hűvös, csapadékos tavasz kedvez a tavaszi járványok kialakulásának” -írja az egyik szakkönyv. (Az idei tavaszra nem panaszkodhat a gomba :-). A növény minden részét megfertőzheti! A levél színén az apró, kör alakú barna szegélyű és belül kiszürkülő foltok jelzik azt, hogy már megtörtént a fertőzés.

A **réz tartalmú gombaölők** mindkét kórokozó ellen hatásosak. A baktérium ellen engedélyezett, a *Bacillus amyloliquefaciens* fajt tartalmazó „bioszer”, a Serenade Aso, mely még három név alatt is kapható ([hatóanyag abc 2025.pdf](#)). A dió viaszos levelei miatt tapadásfokozót is használjanak. A nagyüzemekben meg tudják oldani a védekezést, 5-7 alkalommal is permeteznek évente. A kertekben álló idős fákat gyakran még létráról sem tudnánk lepermetezni. Talán a drónos és az injektálásos technológiák segítenek majd a kertekben is...

► Szekszárdon már május 21-én megjelentek a **peronoszpóra tünetei a szőlőben**. Május 5-én - 6-án történhetett a fertőzés. (Köszönöm Schmidt Ágnes egri kolléganőnek a hírt és a szőlős kérdéseimhez nyújtott segítségét.) Azóta Pest megyében is megjelent. A jövő hét közepére már 20 °C feletti melegeket ígérnek, berobbanhat a gomba. Csak a fertőzés megtörténte után vehetjük észre az első tüneteket, az olajfoltokat, melyek fonáki oldalán kiszáradva kiverődik (megjelenik) a gomba telepe is. A fotók ugyanarról a levélről készültek 2019.06.07-án. A szőlő bármely zöld részét megbetegítheti, de a virágokban okozhatja a legsúlyosabb károkat. **Tehát csak megelőzéssel védekezhetünk ellene, javaslom, hogy végezzék el a permetezést!** A virágzásig bátran használhatják a **rezeket**, van aki a virágzó szőlőt sem félti tőlük. A réztartalmúak kontakt módon hatnak, az esőtől lemosódnak.

Sokan csak ritkán jutnak ki a tökékekhez, így nem tudnak eső után gyorsan ismételni a kontakt gombaölőkkel. Ők már most is választhatnak a belülről védő **felszívódók közül**. Ilyen pl. Quadris és a *Saccharomyces cerevisiae* gombából készült „bio” Romeo. Ezek a lisztharmatra is engedélyezettek, a Quadrist, pedig még a fekete rothadás ellen is ajánlják. Felszívódó a kálium-foszfónátot tartalmazó az Alginure-342 és az LBG-01F34 is. Ezek a szőlő ellenálló képességét erősítik meg, így védenek a peronoszpóra ellen.

A **felszívódó hatóanyagokkal szemben gyorsan kialakul a gombákban a rezisztencia**, ezért pl. a Quadrist csak háromszor lehet használni évente. Az Alginure-t hatszor, a „bio” Romeot tízszer is bevethetjük egy szezomban. A rezisztenciatörés miatt érdemes kontakt hatóanyagúakkal keverni ezeket illetve kezelésenként változtatni a permetszereket. Több felszívódó készítményt már a gyártásnál kombinálják valamelyik kontakt hatóanyaggal. Most csak egyet találtam, a Melody Compact 49 WG-t. A [2017. évi 10. felhívásban](#) még 18 db III. kategóriás kombinált gombaölőt soroltam fel. Mára csak egy maradt, mert a Cabrio Topot 2024-ig használhattuk. Az **egyszerű anyagok** közül a szőlőperonoszpórára a csalán kivonat, a fűzfakéreg, a lecitin, a mezei zsurló engedélyezett. Rasztik Viktória a zsurlólét és az alginittel való porozást vagy permetezést ajánlja.

► „A **lisztharmat** valamilyen szinten minden időjárásnál „tartja magát” nálunk.”-idéztam az előző felhívásból. A 6., a 8. és a 9. „szőlős” felhívásban írtam a védekezés lehetőségeiről.

► Megérkeztek a **rozsdagombák** is. A körterozsdás levelet 06.03-án fotóztam. Évek óta találkozom ezzel a fával és általában már ilyen korán és ilyen mértékben fertőzi a gomba. Ismervén a fa fogékonyságát, már permeteztem volna a gazda helyében. A difenokonazol tartalmú Difcor 250 EC és Score 250 EC is engedélyezett ellene (egyben a varasodás ellen is hatásosak), de még 16 név alatt is fut ez a hatóanyag, ilyen pl. az Alfa Solo. Lásd a [hatóanyag abc 2025.pdf](#)-ben.

A biotermesztők csak a réztartalmú gombaölőkkel védekezhetnek. Az *Ökokertek növényvédelme* című könyv a növény erősítésére ajánlott zsurló, páfrány, hagyma és fokhagyma főzetet ajánlja megelőzőként. A biológiájáról már többször írtam, a borókákról terjed át a körtefákra. Érdekes elolvasni dr. Némethy Zsuzsanna rövid [cikkét](#). Ma fotóztam a szederrozsdá fiatal sárga telepeit is tüskétlen szedren, a Chorus 50 WG engedélyezett ellene. Az egyszerű anyagok között nem találtam kifejezetten a rozsdákra engedélyezettet.

► „A burgonya-, illetve paradicsomvész támadására már a két kultúra virágzásától számíthatunk.” - írta Csordás Csaba kollégám néhány napja. Annál az időjárásnál ahol a peronoszpóra fajok fertőzhetnek (13. felhívás), mindig gondolni kell a **fitoftórára** is. Közeli rokonok, és a fertőzés gyorsaságában, a tünetek kifejlődésében még le is körözi a peronoszpórát, néhány nap alatt „leforrázhatja” a krumplit és a paradicsomot is. A párás nyárvégi hetekben már a tárolásra szánt gumókhoz is lecsoroghat, fertőzhet. Két neve is van (paradicsomvész és burgonyavész), mert ugyanaz a gombafaj /Phytophthora infestans/ támadja meg mindkét növényt. Ahogyan a szőlőnél, ezeknél a növényeknél is a megelőzésen van a hangsúly. A kontakt réztartalmú gombaölők és a Vegesol R mellett, a felszívódók közül pl. a Tazer 250 SC és az Amistar a paradicsomra, a Proplant pedig mindkét növényre engedélyezett. Több permetezést is „megspórolhatnak” ha ellenálló fajtát választanak, szellős állományt alakítanak ki és nem öntözik felülről a növényeket. A hagymakivonatot, a mezei zsurlóból készült főzetet és a csalánkivonatot is ajánlják a fitoftóra ellen az egyszerű anyagok közül. Tavaly még a Polyram DF-et is javasolhattam, de már a felhasználására vonatkozó ún. türelmi ideje lejárt. Köszönöm Gáll József kollégám visszajelzését, tehát már a szőlőben sem engedélyezett (13. felhívás).

► „A jó táperőben tartott növények ellenállnak a károsítók támadásának!” - írtam le majd mindegyik levelemben. Egyre nagyobb jelentősége lesz a megfelelő időben és termékekkel elvégzett növényápolásnak. Egyre kevesebb növényvédő szerünk maradt, melyekkel „odacsaphatnánk” a gombáknak, rovaroknak. A Nap káros sugarait is jobban állják az erős bőrszövetű növények. A fagyok ellen is csak a mikro és makroelemekkel feltöltött vesszők, rügyek kialakításával tudunk védekezni a kertjeinkben. Végül, de nem utolsó sorban a következő évi termőrégyek kialakításában is az idei táplálásnak van meghatározó szerepe. A teljesség igénye nélkül összegyűjtöttem néhány olyan vállalkozás honlapját, akik a házikerteseket is megszólítják és néhányan új típusú terméket is piacra dobtak: pl. <https://www.damisol.hu/>, <https://danubagarden.hu/>, <https://greenman.hu/>, <https://fitohorm.hu/>, <https://kwizda.hu/>, stb. Kérem, hogy Önök is küldjék el hozzám a javaslatukat.

► **Magunkat is védjük, ne csak a növényeinket!** A védőeszközök szinte teljes kínálatát találtam a [Gazdabolt.hu](#)-n. Az ott megemlített P3 szűrőbetét a permetező félálarcra már teljes egészében kielégíti a hobbikertések igényeit. Ma a téma kiváló ismerőjével, Tóth Ágostonnal is beszéltem a témában. Ő az „aktív szénszivaccsal beszótt” lehetőleg kilégzőszelepes maszkot is elegendőnek tartja. Ez egy egyszerű- a szénréteg miatt - halvány szürke gumis maszk (lásd a fotón). Nem tévesztendő össze a COVID alatt kötelezően viselt orvosi maszkkal, mely nem elegendő a növényvédőszeres cseppek, porok kiszűrésére. Az arcunk, szemünk védelmére kényelmes viselet, nem párasodik és munka közben is könnyen tisztítható a laboratóriumi félálarc.

Budapest, 2025. június 05.

Jó egészséget Önöknek és a növényeiknek is:

Zsigó György, NMNK

„[Az Időkép](#) előrejelzése szerint a következő két hétben maximum 30 fok körüli csúcshőmérsékletek lesznek, a frontok 4-5 naponként érkeznek, de csak elvétve hoznak záporokat, érdemi csapadékmennyiség nélkül. A légnyomás-változással beáramló szelek inkább szárítani, nem öntözni fogják a földeket.” -idéztam a [Mezőhír](#) 06. 11-i cikkéből, melyben a várható nyári időjárásról is írnak. Nem túl biztatóak a kilátásaink.

► Biztonságból már április végén kihelyeztük a **gyapottok bagolylepke** csapdáinkat az országos hálózatunkba. Az előző évek fogásai alapján sejtettük, hogy még egy jó ideig nem találunk repülő hímlepkéket a csapdáinkban, de a rovar biológiája miatt a korai kezdés mellett döntöttünk. Az állomány egy része itthon is áttelel báb alakban a talajban, de a döntő többségük a Balkánról repül be hozzánk valamikor június környékén. Az itthoniak felébredése és a déli társaság útnak indulása is nagyban függ az időjárástól. Ez pedig egyre kiszámíthatatlanabb, egyre szélsőségesebb lett. Tehát ennél a bagolylepkéfajnál igazán indokolt a csapdás megfigyelés, mert csak így tudjuk elcsípní ezeket a váratlanul betelepülő vándorlepkéket.

[Június 10-én már a legtöbb csapdapontunkról jelentették a kollégák az első befogott egyedeket.](#) Ekkor még nem kell felvenni a permetezőgépet, de már elkezdhetjük átnézni, végig bogarászni a zöldségágyásainkat. Kezdetben még a növény felszínén tartózkodnak a kis lárvák. Nehezen észrevehetőek, de a paradicsom, a paprika felületén látható rágáspróbálkozások, a kis sebek is jelzik a jelenlétüket. Több termést is felkereshetnek, közben egyre nagyobbra híznak. Soktápnövényűek pl. a krizantém a muskátli, a rózsza virágbimbóiban is nagy kárt tehetnek, de a babban, a borsóban és sok szántóföldi növényen is károsítanak, sőt a parlagfűvön is megtalálták (ez az egyetlen amit a javára lehet írni).

A „lyukas” paprika, paradicsom belsejébe már nem tudjuk bejuttatni a rovarölőket és a kókadó, kirágott virágbimbókat sem tudjuk feléleszteni. Tehát csak a frissen kikelt kb. 1 cm-es hernyócskák ellen tudunk permetezni. Az adott növényre engedélyezett rovarölőket használhatjuk pl. a Dipel DF (Bacillus thuringiensis), a Karate Zeon és a Kaiso Garden (lambda cihalotrin), a Laser Duplo (spinozad) a Coragen 20 SC (klorantraniliprol), Affirm (emamektin benzoát) és a Neemazal-T/S (azadirachtin A), stb. Szóba jöhetnek még a hernyókat kiszárító narancsolaj tartalmúak vagy pl. a Biosol káliszappan is. Kisebb ágyásokban a spraykkel is dolgozhatunk. A zárójelben a hatóanyagokat tüntettem fel, lásd a [hatóanyag abc 2025. pdf](#) -ben.

► Születig minden gyümölcsön fertőzhet a **monília**. Sajnos már mindannyian ismerjük a tüneteit almatermésűeken és csonthéjasokon egyaránt. Egyes rézkészítmények mellett a 4. felhívás mellékletében felsoroltak is engedélyezettek ellene. Az egyszerű anyagok közül csonthéjasoknál a mezei zsurló főzetét javasolják a monília ellen.

► A hernyó alakban áttelelt **buxusmolyok** (selyemfényű puszpángmoly) már bebábozódtak, sőt [megjelentek](#) az első lepkék is. Szépek, tényleg selyemfényűek, néha a barna színváltozta is feltűnik. Még egy-két nemzedékére számíthatunk az idén. Amint megtalálják a kis hernyókat a bokrok belsejében, permetezzenek. Be kell dugni a szórófejet a sövény belsejébe és nagy nyomással végezzék el a munkát. A fent felsorolt rovarölők többsége itt is bevethető, és pl. a felszívódó Mospilan (acetamiprid) is bevált. A Bacillus thuringiensist tartalmazó rovarölők csak a fiatal hernyókat tudják „elvinni”.

► Radácsiné dr. Hári Katalin a MATE Budai Campus Rovartani Tanszékének a tanára kezeli a **webkamerás**, tehát napi rajzáskövetést biztosító csapdáinkat. Érdemes néha rápillantani a [felhívásaira](#)! A hőösszegszámítás módszerével egész pontosan meg tudja adni a lárvakelés időpontját. A grafikonokon jól látszik, hogy ez már mindegyik gyümölcsmolyunknál megtörtént.

► Lesz munkánk bőven! A molyok, a levéltetvek és a gombák ellen is védekeznünk kell. Nemsokára a poloskákkal is számolnunk kell és a június 16-án fotózott [amerikai lepkebabóca](#) is okozhat még meglepetést!

Budapest, 2025. június 16.

Jó egészséget Önöknek és a növényeiknek is:

Zsigó György, NMNK

A május 14-én intéztem körkérdest az ültetvényekben dolgozó kollégákhoz (11. felhívás). Hányadik permetezésnél tartanak azok a termelők, a „profik”, akiknek az első osztályú terményeket kell megcélzniuk? Most Pálné dr. Harcsa Marietta segítségével újra megkérdeztem őket, a zárójelekben az akkori számokat láthatják. Almában (6) a 8-9., őszibarackban (5-6) a 8-9., kajsziban (3-4) az 5-6., meggyben és a kései cseresznyében (5-6) a 7-8., szilvában (2) az 5. permetezési fordulónál tartanak. **Ezt a helyzetjelentést csupán tájékoztatóként írtam Önöknek.** Továbbra is úgy gondolom, hogy nekünk házikerteseknek nem kell a profik által kitűzött minőséget és mennyiséget még csak megcélolni sem. Nem is tudnánk azt elérni, mert őket növényorvos segíti, prima gépek vannak és pl. I. és II. kategóriás növényvédőszereket is használhatnak!

► **A szilvamoly, az almamoly és a keleti gyümölcsmoly** minden csapdapontunkon intenzíven rajzik, a [táblázatok](#) első három sorában mindenhol találunk fogási számokat. A 11. felhívás ajánlásai alapján dönthetnek arról, hogy ha felveszik a permetezőgépet, akkor mivel permetezzenek? Sajnos ugyanezek a molyfajok szinte folyamatosan, egész nyáron rajzanak, érdemes megnézni a [tavalyi webkamerás](#) csapdafogások grafikonjait. Az idén is erre számíthatunk. Megszűntek a nemzedékenkénti rajzáscsúcsok, amik alapján ki lehetett jelölni a védekezések időpontját. (A keleti gyümölcsmoly soktápnövényű, de főleg őszin és kajszin károsít.)

► **A burgonyabogár** is megérkezett. A bogár két nemzedéke egybeolvad, együtt él a tojás, a lárvá és az imágó. Ezért nem tudjuk egyetlen permetezéssel megállítani a kártételét. Ráadásul gyorsan megszokják a rovarölő szereket. Jelenleg a következő III. kategóriások engedélyezettek: Coragen 20 SC (klorantraniliprol), Sanium System (flupiradifuron) és két „bioszer” a Laser Duplo (spinozad) és a NeemAzal T/S (azadirachtin A), stb. A zárójelben a hatóanyagokat tüntettem fel, lásd a [hatóanyag abc 2025. pdf](#) -ben. Ha csak néhány bokor van a kertünkben, akkor kézzel is összeszedhetjük az imágókat és a lárvákat, eldörzsölhetjük a levél fonákján csoportosuló tojásokat. Lásd a fotót. Az állat biológiájából következik, hogy a vetésváltás (az áttelelők miatt) és a gyommentesítés (táplálék megszüntetése) is fontosak a kolorádóbogár elleni küzdelemben. Ne hagyjuk ki ezeket a lehetőségeket se! Az egyszerű anyagok között nem találtam ajánlást. Raszik Viktória a fokhagymalét, a bazsalikomlét, az orgonalevéllét, a mezei zsályalét, a paradicsomlevél-főzetet is ajánlja. Ő is megemlíti a réztartalmú gombaölők bogárriasztó hatását. Az ágyás szélére ültetett „védőnövényeket” is hatásosnak tartja. Ezek a csombor, fokhagyma, fehér árvacsalán, körömvirág, torma és a len.

► **Lassan beérnek a kései cseresznyék és meggyek is.** Ne hagyjanak termést a fákon! A múmiává alakuló maradványokról jövő tavasszal közvetlenül a mi fánkról fertőzhet pl. a virágfertőző monília. A lehullott vagy a fán maradó nyüves szemekről megindultak a légy-lárvák a fák alá, mert a talajokban fognak bebábozódni, áttelelni. Június 22-i fénykép. Jövő tavasszal találkozunk velük újra. A férges termés még összegyűjthető, a talaj bolygatásával a lágy testű nyüvek még gyéríthetők és a csírkék is örömmel felcsipegetik a fehérjédús lárvákat. A „bioszer” [Artis Pro](#) (Beauveria bassiana) egy olyan gombát tartalmaz, mely megfertőzi a nyüveket. A fa alatti talajra permetezve majd bemosva a talaj felső rétegébe, hatásosan gyéríti a legyeket, addig amíg azok az érzékeny lárvastádiumban vannak. Ugyanezt a műveletet meg lehet ismételni tavasszal is. Ekkor majd a bábokból kibújó, kirepülő legyek érintkeznek a gombával és pusztulnak el még mielőtt „beköpnék” a termésünket.

► **A felszívódó szerek** a növény nedvkeringésével haladnak a levélcúcsok felé. A hatóanyag szerkezetétől, a talaj nedvességétől és pl. a külső hőmérséklettől is függ az, hogy milyen gyorsan ürülnek ki a növényekből. Nem is jutnak be minden növényi részbe, pl. a rózsza szirmaiban sem dolgoztak a felszívódó hatóanyagok. A virágszáron elszáradtak a tetűkolóniák, de a virágfejek belsejében élve maradtak a lárvák.

Az elmúlt napokban sok hívást kaptam társasházakból és házikertekből is. Barna lepkék tömegesen repülnek be a lakásokba, lépcsőházakba! Június 26-án Újbudán fotóztam le az egyik lepkét, a **gamma bagolylepke** egyik példányát. Itt már megszűnt a lepkék áradata, de a lépcsőházban még találtam néhány kiszáradt példányt. A szárnyain jól látszanak a görög gamma betűre hasonlító rajzolatok. A lakossági bejelentések alapján kb. június második hetében kezdődhetett és június harmadik-negyedik hetében csúcsosodhatott ki a rajzásuk országsszerte. A párosodásuk után tojást is tojtak, melyekből most kelhetnek ki a kis hernyók. Amennyiben a zöltség és a dísznövény ágyásokat is megtalálták a lepkék, és oda tojták a petéjüket is, akkor érdemes átböngészni a növényeinket. A leveleket hámozgatják, rágják, de a szakkönyvek a virág és a terméskártételüket is leírják, pl. a zöldborsó hüvelyeit kioldvasítják és megtámadhatják a burgonyát, a babot, a paprikát vagy a káposztát is.

A kollégák eltérően ítélik meg a gamma bagolylepkék veszélyességét. Mivel délről érkező vándorlepke, de már évek óta itthon is áttelel, ezért a nemzedékszámain is vitatkoznak, mert kérdéses a csapdákba frissen befogott egyedek származása. Az országba éppen berepülő lepkecsapatból fogtuk-e be őket vagy egy előző nemzedék pl. a nálunk áttelelték illetve a már a hetekkel korábban betelepültek „gyerekeiről” van-e szó?

Dr. Hertelendy Péter kollégám frissen reagált a faj tömeges megjelenésére. **Péter nem kongatja a vészharangot a károsításával kapcsolatban.** Bemásolom a cikkét az [Agrofórum Online](https://www.agroforumonline.hu/) oldalról.

„Újabb bagolylepke a láthatáron – de ez most nem veszélyes. A nyár kezdetén az átlagosnak mondható években a szántóföldi növénykultúrákban általában a gyapottok bagolylepke (*Helicoverpa armigera*) imágóinak jelenlétét szoktuk észlelni más egyéb fajok mellett. Az idei évben azonban pár napja egy másik bagolylepke faj, a **gamma bagolylepke** (*Autographa gamma*) imágóinak tömeges rajzása jellemző szerte az országban.

Nem jelent veszélyt. Ez a lepkefaj – ellentétben a gyapottok bagolylepkével – évente csak egyetlen nemzedéket képes felnevelni. Különböző fejlettségű hernyók alakjában telel át a talaj felszíne közelében. Ezért az enyhe, sokszor fagymentes telek során (amelyek sajnos egyre gyakoribbak) az áttelelő népeség pusztulási rátája elenyésző. A kártevő imágói a nyári hónapokban szinte folyamatosan rajzanak.

Nem vándorol – a hazai állományok jellemzői. Bár a gamma bagolylepke rokonai között, a tükrösbaglyok (*Plusiinae*) alcsaládban több vándorlepke faj is található (*Macdonnoughia confusa*, *Trichoplusia ni*...), ez a faj nem vándorol. A most észlelhető imágók mind „hazai termésnek” számítanak. Ez a lepkék sértetlen szárnyáról, a jól kivehető mintázatról eléggé szembetűnően látszik. A vándorlepkék – mint pl. a gyapottok bagolylepke – vándorló populációinak szárnyai a sok száz megtett kilométernyi út során kellőképp megkopnak, mintázatuk sokszor alig felismerhető.

Kétszikú növényeken fejlődik – komoly kár nélkül. A már emlegetett gyapottok bagolylepkével ellentétben ez a kártevő csak kétszikú tápnövényeken képes felnőni, és nem ragaszkodik minden áron a generatív szervek fogyasztásához. Évente egyetlen nemzedéket nevelvén, túlzottan nagy kártételre nem igazán képes. Az imágók aktívan repülnek, nagy területeket képesek bejárni. Ehhez meglehetősen sok energia szükséges, amelyet a virágok látogatásával, az ott talált nektárból fedeznek.

Jellemző hernyóalak, szerény kártétel. A gamma bagolylepke hernyói élénkzöld színűek, eléggé fénykerülők. Fiatal korban csak a levelek fonákán hámozgatnak, de fejlettebb stádiumaik során már a teljes levelet elfogyaszthatják. A még fiatal hernyóknak a „szokásosnál” kevesebb potrohi lábuk van, így araszolva haladnak. Ugyanakkor bagolylepke mivoltuk a kerek, busa fejükről jól felismerhető, így az araszoló lepkék hernyóitól némi vizuális vizsgálattal eléggé könnyen megkülönböztethetők.

Felesleges pánik – nincs szükség védekezésre. A kétszikú növények körében a gamma bagolylepke hernyói nem igazán válogatósak. Szinte minden zseggébb, magasabb nedvességtartalmú tápnövényen képesek felnőni. Ugyanakkor az imágók jelenlegi hatalmas mennyisége eléggé megtévesztő. Jelenleg olyan hatalmas zöld

lombtömeg áll a kártevő rendelkezésére, hogy érdemleges kártételt még ez a szemmel láthatóan megnövekedett imágónépesség sem lesz képes előidézni.

Felesleges a gazdabolta rohanni inszekticidek beszerzése céljából. Várhatóan néhány elszigetelt kivételtől eltekintve nem lesz akkora lombkártétel, amely védekezési szükséghelyzetet idézhetne elő. Az imágók mennyisége ugyan nagy, ráadásul intenzív mozgásukkal jól fel is hívják magukra a figyelmet. Viszont annyi hernyó nem lesz utánuk, amely tényleges növényvédelmi kockázatot jelenthetne.” 2025. június 25. 08:10

Havasréti Béla győri növényorvos és lepkész kollégám június 27-én válaszolt Hertelendy Péter gondolataira. Megengedte, hogy közöljem az írását.

„A legutóbbi bagolylepke felhívásodhoz szeretnék némi kiegészítést tenni. (Tagja vagyok egy, a hazai lepkészeket tömörítő levelezőlistának, így az ott leírt megfigyeléseket is felhasználtam a kiegészítéshez.)

Az elmúlt napokban itt Győr megyében is tapasztalhattuk a gamma bagolylepke intenzív rajzását. A megyében működtetett két fénycsapda (Győr-Bácsa és Mihályi) fogásai alapján a rajzáscsúcs június 18-19-én lehetett. A csapdáink higanygőz égővel működnek, ami ebben az esetben azért lényeges, mert a gamma lepke a normál fényre "nem reagál érzékenyen", azaz csak véletlenszerűen repül csak rá. Amúgy a tapasztalatok is azt mutatják, hogy túl vagyunk a rajzáson, tehát a fénycsapda adat helyes lehetett.

A rajzás frontszerű volt, ami azt jelenti, hogy a délebbi országrészekben pár nappal korábban volt a csúcsrajzás. A gamma bagolylepke ugyanis vándor faj. Ez a lepketömeg Dél-Európából (Észak-Afrikából?) vándorolt fel és akár Skandináviáig is elrepülhet.

A faj vándor tulajdonsága a Palaearktikumban nyugatról keletre változik, mégpedig úgy, hogy a nyugat-európai populációk kizárólag vándorlók, míg Ázsiában stabil, helyhez kötött populációi vannak. Mi félúton vagyunk. Magyarországon az áttelelő és a vándorló népesség együtt fordul elő. (További kérdést vet fel, hogy az itt áttelelt példányok, vagy egy részük, nem repül-e el észak felé.) A fajnak ez a tulajdonsága bizonyítottan változott az elmúlt évtizedekben. Egy idő után Nyugat-Európában is lesznek áttelelő populációk. Egészen biztos, hogy ebben része van a felmelegedő éghajlatnak. A gyenge teleink nálunk már most alkalmasak lehetnek az egyre növekvő arányú áttelelésre.

Sajnos egy befogott példányról nem mindig lehet megállapítani, hogy vándor, vagy helyben született példány-e. A kopottság nem egyértelmű bizonyíték, egy magasfüves, cserjés állományban a lepkék hamarabb lesznek töredezetek, mintha akár több száz km-t repülnének szabad légtérben.

Mind az áttelelt, mind a berepült egyedek szaporodnak nálunk. A gammalepkének ma már 2, sőt egyes megfigyelések szerint 3 nemzedéke van. Ez a 3. nemzedék sok esetben csonka, de akár teljesen ki is fejlődhet. Mivel a faj vándorol, az utolsó nemzedék ősszel dél felé visszarepül. Bár ez nem olyan látványos, de igazolható. A fentebb leírtak inkább faunisztikai megfigyelések. Növényvédelmi szempontból a faj kártétele a fontosabb.

Azt azért nem merném állítani, hogy a gamma lepke nem jelent veszélyt. Inkább "alkalmi kártevő" lenne a helyes elnevezése. Ha nagy tömegben jönnek a vándorló lepkék és ezek itt raknak petéket, akkor kialakulhat egy kártételi helyzet. Polifág állat, tehát szinte bármelyik kultúrnövényünkön megélhet. **Azt lehetne inkább tanácsolni, hogy most a rajzást követően fokozottan figyeljük a növényeinket (mindegyiket), és ha találkozunk a jellegzetes araszoló hernyókkal, akkor permetezzünk. Ennek van most az ideje.**

Végezetül egy érdekesség: A gamma bagolylepke imágója zömmel éjszaka repül, de nappal is megfigyelhető. Az a példány, amelyik nappal látogatja a virágokat - jellemzően a délutáni órákban - az biztosan frissen, 1-2 napja kelhetett ki. Ekkor még intenzíven törekszik észak felé, ezért repül nappal is és a repüléshez szükséges energia pótlásához látogatja a virágokat. Ezek még sterilisek, nem párosodnak. Erre csak akkor kerül sor, ha túl vannak az érési táplálkozáson, elhagyják a nappali repülést és csak éjszaka mozognak. De akkor már messze járnak tőlünk. Ezek a példányok tehát tényleg veszélytelenek ránk nézve. (A tőlünk északabbra gazdálkodóknak ugyanakkor esetleg okozhatnak gondot.)”

[Lárvája araszolva halad](#), a jellegzetes tapogatózó járása miatt könnyen felismerhető. A védekezés tekintetében az adott növényre engedélyezett rovarölő szerek közül választhatnak lásd pl. a 11. felhívást. [Előrejelző csapdája](#) is kapható, mellyel a saját kertünkben követhetjük a kártevő megjelenését, nyári előfordulását.

Budapest, 2025. június 29.

Jó egészséget Önöknek és a növényeiknek is:

Zsigó György, NMNK

► Az előző felhívásban a **gamma bagolylepke inváziójáról** írtam és bemásoltam dr. Hertelendy Péter növényorvos kollégám cikkét. Havasréti Béla levélben válaszolt a felhívásra és megengedte, hogy elküldjem Önöknek is a lepkével kapcsolatos gondolatait. Mellékelem. Mindketten kiváló szakemberek, már többször fordultam hozzájuk a kérdéseimmel. Vándorlepke, de itt is áttekel, részben ezért sem látjuk tisztán a nemzedékeit, a biológiáját, a fejlődését és épp ezért a várható kártételét illetően is megoszlanak a vélemények. Béla felmérései alapján 2-3 nemzedéke is lehet egy évben, így egész nyáron találkozhatunk vele. Ha Péter gondolatai igazolódna, akkor semmilyen gondot sem okoz. Kb. most kelhetnek ki a hernyók a kertekben. Mindenképpen érdemes fokozottan figyelni az [araszolvá mozgó hernyóira](#) (6 másodperces videó). Az adott növényre engedélyezett rovarölő szerek közül választhatnak lásd pl. a 11. felhívást. Az érésben lévő zöldségféléknél már az élelmezés-egészségügyi várakozási időkre (é.v.i.) is figyelni kell.

► A **gyapottok bagolylepkére** bezzeg biztosan „számíthatunk” (15. felhívás). A kertjeinknek, de pl. a kukoricának is a legárázabb kártevője lett. Jó kis [összehasonlító táblázatot](#) találtam a két bagolylepkéről.

► **Poloskák** a zöldségféléken, a málnán, a ribizskén és pl. az eperfán is. Az imágók párzanak és a lárvákkal együtt károsítanak. Talán nem túlzás, hogy a zöldségágyások legjelentősebb kártevői lettek. A kémiai alapú rovarölő szerek közül a NÉBIH keresője néhány növény esetében a lambda cihalotrin (pl. Karate Zeon, Kaiso Garden), az acetamiprid (pl. Mospilan 20 SG) hatóanyagúakat kínál fel bizonyos növényekre. Az egyszerű anyagok között nem találtam ajánlást. Raszik Viktória könyvében a varádcicsal való permetezést javasolja illatfédés céljából a bogymászó poloska ellen. Érdemes megnézni a [Combi-protect engedélyokiratát](#). Valamilyen okból csak őszibarackban, nektarinban, mogyoróban és almában engedélyezett az ázsiai márványospoloska csalogatására. A technológia hasonlít a diólegynél megismerthez. Gyűjti az ázsiai márványospoloskát a [HalyCatch](#) Ázsiai márványospoloska csapda. Az elmúlt években jelent meg a Faacet Bio GEKKA L biostimulátor és poloska-riasztó. Felhasználásáról pl. ezt a [leírást](#) találtam és sok videót is készítettek a Faacetről. Örölnék a visszajelzéseiknek mindhárom készítménnyel és a Neemazal-T/S poloskairtó hatásával kapcsolatban is. Se szeri-se száma az otthoni próbálkozásoknak. Ujhelyi Kálmán módszere biztosan működik, megtalálják a [kertbarat_2024_20.pdf](#) felhívásban.

► Úgy látom, hogy az üzletekben már csak fólia alatt termesztett paradicsomot és paprikát vehetünk. A szabadban a károsítókkal, a szélsőséges időjárással és a napégéssel is küzdenek a kollégák. Egyre inkább a fóliásátor vagy az üvegház lesz a megoldás, lassan a gyümölcsstermesztőknek is!

A cukorfokot növelő **napsugarak perzselhetnek is**. A tünetek felismerése sem egyszerű, mert hasonlítanak a hiánybetegségeknél jelentkező elváltozásokra. Amennyiben a napos oldalon látjuk, a durva körvonalú, a levélerek mintázatával nem összefüggő foltokat, akkor biztos, hogy a napperzselésről van szó. Keddi fotó egy napégette mogyorólevélről.

Meg lehet előzni vagy legalább csökkenteni lehet a Nap káros hatását, a napégés kialakulását.

- A nagy gyökérzettel és nagyobb lombfelülettel rendelkező fajták több vizet tudnak felvenni és többet tudnak párologtatni, hűteni. Ehhez persze öntözni kell, hogy elegendő nedvesség legyen a talajban.

- A szőlő zöldmunkáinál vagy a zöldségfélék levelezésénél hagyjunk takaró leveleket a termés felett.

- Az árnyékolással (Raschel háló, festett fólia, fátyolfólia) és az ellenálló növényi bőrszövet kialakításával (kerüljük a túlzásba vitt nitrogéntrágyázást) is sokat tehetünk a növényeinkért.

- Aki nem tud ágyást váltani az árnyékosabb ketrészébe, az a kertbarát megelőzőképpen „napolajokat” is használhat, ilyen pl. a szilícium tartalmú Prosilicon lombtrágya. A Biosol-kálszappanról vagy az olajtartamúakról (pl. a Vektafid A, a Vegarep EC vagy a Melius) is jókat hallottam. Ezeknek „nincs várakozási idejük” (nk jelűek), rugalmasabbá teszik a bőrszövetet és tapadószerként is beváltak. A többi gyümölcsnél is használhatóak.

- A szilícium, a kalcium és a kálium is erősíti a növényi bőrszövetet, ezeket keressék a lombtrágyák címkéjén.

- Sok biostimuláló készítmény algát, illóolajat, humuszt, aminosavat tartalmaz, kifejezetten a hőstressz kivédésére reklámozzák ezeket. Nem növényvédő szerek.

- Párás, borult napok után, vagy a sövények visszametszését, a fűtők kibontását követően érzékenyebbek a növények. Erről is dr. Terbe István professzor úr, a még mindig [időszerrű cikkében](#).

„A HungaroMet mérései alapján országos átlagban 22,3°C, volt az idei júniusi középhőmérséklet, amivel a második legmelegebb június lett 1901-től nézve. Az Alföldön pedig nem láttak ennél melegebbet az elmúlt 125 évben. A csapadékot illetően még rosszabb a helyzet: ennél nagyobb aszályal a mérések kezdete óta nem találkoztunk.”- olvastam a [Mezőhírben](#). Az elmúlt napokban változott az időjárásunk, egy kevéske pótlódott a csapadékból. A folytatásban is [reménykedhetünk](#), kattintsanak rá az Önökhöz legközelebbi város nevére.

► Annyi hasznuk volt a korai kánikulával, aszályal küzdő kertészeknek, hogy nem terjedtek a nedvességet igénylő gombák, baktériumok. Ezekben az országrészekben nem okozott nagy gondot a peronoszpóra, a varasodás, stb. A **takácsatkák** viszont kimondottan jól érezték magukat az aszályal sújtott tájakon is. Az elszaporodásukhoz a száraz, meleg időjárás a kedvező. A szövedékhálójuk védi őket a kiszáradástól, a melegben pedig felgyorsul a fejlődésük, akár 10 nap alatt is kifejlődhet egy nemzedék. Most fázhatnak, de megsokasodtak és a meleg nyári napokkal újra beindulhatnak.

Nehéz ellenfélnek számítanak, több okból is. A pókszabásúakhoz tartoznak, tehát a rovarölő szerek többsége nem irtja őket. A speciális atkaölők nem felszívódóak! Tehát apró cseppekkel, bőséges lémenynyiséggel kell eltalálni a fonákon tartózkodó kisméretű atkaegyedeket, melyeket még a szövedék is védi, mert felfogja a permetcseppeket. További nehézséget jelent, hogy az atkaölők többsége nem viszi el az összes fejlődési alakjukat, tehát váltott szerekkel lehet védekezni ellenük.

A III. kategóriások közül kiváló, kontakt, de a levéllemezen is áthatoló (transzlamináris) készítmény a **Nissorun 10 WP**, mely csak tojás és lárvaelölő hatású, nem viszi el az időseket. Tehát folytatódik a párzás (ez még önmagában nem baj :-), de utána tojást is raknak és így újra felszaporodnak. Hasonlóan kontakt és transzlamináris a **Flumite 200** is, mely megújuló ún. szükséghelyzeti engedéllyel kerül időről-időre a boltokba. Elpusztítja a fiatal, mozgó lárvákat és gátolja az atkatojások kifejlődését valamint a nőstény atkák terméketlen tojásrakását okozza. Az **Ortus 5 SC** viszont épp fordítva, az összes mozgó alakra hat, de a tojásokra nem, így a kikelő lárvák továbbra is fenntartják a fertőzést. A Floramite 240 SC is III. kategóriás, de nem forgalmazzák. Az Ortus 5 SC kontakt szer, hasonlóan az atkákat befulladásztó, kiszáritó **narancsolaj és a paraffinolaj** tartalmúakhoz. Régóta ismert, hogy a **kéntartalmú** (elemi kén, poliszulfid kén) gombaölők is gyérítik az atkákat. (A II. kategóriások között sem találtam több atkaölőt.) „Különösen a vízgazdálkodásra illetve a növényeink megfelelő vízellátására kell nagy gondot fordítani”- írja a *Kertészeti kártevők* (Balás Géza és Sáringer Gyula szerzők, 1984.) az atkákkal kapcsolatban. Az idei aszály is segítette a szaporodásukat.

Főleg a leveleket szívogatják és közben a nyálukkal is mérgezik a növényt. A fogyasztó klorofill miatt halványul, bronzosodik, majd teljesen elszárad a megtámadott levél. Megfigyelhető, hogy a fonákon, a szövedékükbe ragadt lárvabőrök miatt porosnak látjuk a leveleket. Túlszaporodáskor a bimbót vagy a fiatal termést is megtalálják. A három fénykép egy kislevelű hársfán készült 07.01-én. A halványuló levelek a fertőzés kezdeti szakaszára jellemzőek, a bronzszínű levél már súlyos fertőzésnek tekinthető, a végső stádium fotója pedig önmagáért beszél. A hársnak „saját” takácsatkája is van, de a mikroszkóp alatt nyüzsgő atkák „hátán” látható két folt alapján a [közönséges takácsatkára](#) gondoltam. A mostani védekezés szempontjából nincs jelentősége a faj pontos meghatározásának. Ha viszont jól tippeltem, akkor a kerti növények is veszélyben vannak a hársfa közelében, mert soktápnövényű, a lágyszárúaktól a fásszárúakig mindenhol károsít. Gyakran a gyomokról pl. kedvencéről az aprószulákról terjed át a haszonnövényekre. Komoly károkat okozhat pl. a zöldbabon vagy az uborkán is.

► Több fontos III. kategóriás növényvédő szer engedélyét is módosították. Remélem, hogy nem végleges a döntés! A [Gazdaboltosoknak és vásárlóknak](#) oldalon a 127. tájékoztatóban soroltam fel a készítményeket.

Jól jött ez a kis lehülés és az esőknek is örültünk, függetlenül attól, hogy ez a nedvességet kedvelő gombákat is segítette. A hét közepétől újra száraz kánikulára számíthatunk, a met.hu szerint az egész országban. Milyen károsítók várhatóak a változékony időjárási körülmények között és hogyan védekezhetünk ellenük? Megpróbálok válaszolni a kérdésre.

► **Jelenleg nem alakult ki járványhelyzet egyetlen kórokozótól (gombák, baktériumok) sem, a gyümölcsösökben és a szőlőben sem.** Ez természetesen nem azt jelenti, hogy pl. egy párásabb környezetben lévő vagy fogékonyabb növényekkel és sűrűn beültetett kertben ne kellett volna már eddig is és többször is permetezni. A napsugárzásnak kitett ágyásokban is szóba jöhetett már egy-két napégést megelőző júniusi permetezés (18. felhívás). Az időjárási jóslatokat látva, ezt lehet, hogy még meg is kell ismételni az idén. Azonban az esőktől kirepedő, darazsaktól kiharapott gyümölcsökon, zöldségeken néhol már megjelent a monília. (lásd 15. és 4. felhívás melléklete), a leveleken pedig támadhatnak a levélfertőző gombák.

A **csonthéjasoknál** a sztigminás varasodás és a lombhullást okozó blumeriella. Az engedélyezett réztartalmú gombaölők mellett a 10. felhívásban felsorolt készítmények engedélyezettek a levéltetlegeségek ellen.

Az **almatermésűeknél** a monília mellett a varasodás erősödött fel néhány kertben, a leveleken is megjelentek a tünetei. Viaszosodtak a gyümölcsök („már lefelé lógnak az ágakról”-mondta egy kollégám), újra használhatóak a réztartalmúak és van néhány rézmentes készítményünk is a III. kategóriások között (6. felhívás). Aki csak ritkán jut ki a kertjébe, az a kertbarát pl. a felszívódó ciprodinil hatóanyagú Chorus 50 WG-t is bevetheti, a névváltozatait pedig megtalálják a [hatóanyag abc 2025. pdf](#)-ben.

A gyümölcsfákon most alakulnak ki a következő évi termőrügyek. Ehhez és a vesszők, rügyek fagyállóságának a kialakításához is egészséges leveleknek kell dolgozniuk egészen az őszi lombhullásig.

► A csapdahálózat adatai szerint a **gyümölcskértető molyok** és a diólégy rajzását nem zavarta meg a száraz, forró időjárásunk. A szilvamoly (jelenlegi tápnövényei lehetnek: szilva, kökény, birs, naspolya) és a keleti gyümölcsmoly (jelenlegi tápnövényei lehetnek: őszi, körte, birs, alma, szilva, birs, naspolya, szőlő, rózsza) az [ország minden pontján intenzíven rajzik](#). A védekezésről a 11. felhívásban írtam. Ezen rovarölők közül néhányat, a szintén rajzó almamoly és tarka szőlőmoly ellen is permetezhetünk. (Mindig olvassák el a csomagoláson található előírásokat.) Ezek ellen is indokolt lehet a védekezés, mert a hernyók a rágásukkal és a nyomukban haladó gombafertőzéssel nagy kárt okozhatnak az almafákon és a fürtökben is. A meleg visszajöttével a most még fázósan és nagy számban pihenő **takácsatkák** is újra támadásba lendülhetnek (19. felhívás).

Ritkán látott kártevők is megjelenhetnek pl. a **körte recéspoloska**, melynek kártételét július 23-án fotóztam. A levél színén a szívásnyomait, a fonákon az ürülékcsomókat láthatják.

Nem a diólégy, hanem az **almamoly hernyója rág a dióbélben**. Két összeérő diószem között hatol be a szemekbe (08.02-i képek). A légy lárvája (a nyű) sokkal kisebb, fehér színű és nem jut be a termés belsejébe. A moly ellen korábban kellett volna permetezni, az egyre erősebben rajzó diólégy ellen pedig ismételni kell. Még messze van a termésérés, őszi rajzik és károsít! (12. felhívás).

► A termés, vagy a levelek védelme miatt vagy a növények lombtrágyázására a legtöbb gyümölcsfánknál **őszig még néhányszor fel kell venni a permetezőgépet (14. felhívás)**. Mikor, mivel és mi ellen? Ebben csak a kertjét jól ismerő gazda tud dönteni (11. felhívás). Az érésben lévő gyümölcsök permetezésekor már gondolni kell a szüret várható időpontjára is, számolni kell az élelmezés-egészségügyi várakozási idővel (é.v.i.). Az [Agrofórum cikke](#) hasznos tanácsokat ad és néhány rövid várakozási idejű készítményt is ajánl a házikertekbe.

► A Score 250 EC-t visszakaptuk a tafrina ellen, a Mospilan 20 SG engedélyét viszont módosították. Erről, a Parlagfű Bejelentő Rendszerről és a szeptembertől induló tanfolyamainkról írtam a mellékletben.

Budapest, 2025. augusztus 04. Jó egészséget Önöknek és a növényeiknek is: Zsigó György, NMNK

Kedves Kertbarátnók, tisztelt Kertbarátok!

2025. évi 20. felhívás melléklete

► **Módosult a Mospilan 20 SG engedélye** és „fontos, hogy a párhuzamos forgalomba hozatali és a származtatott engedéllyel rendelkező készítmények esetében is követni kell a referencia készítmények engedélyében bekövetkező változásokat. Ezekre a készítményekre ugyanazok az előírások vonatkoznak, mint a referencia készítményekre.” Ezt már a NÉBIH honlapjáról idéztem az alábbiakat is onnan másoltam ki. „2025. augusztus 19-től módosulnak az acetamipridre vonatkozó szermaradék-határértékek, ami a hatóanyagot tartalmazó készítmények felhasználhatóságát is módosította: egyes kultúrákat töröltek az engedélyekből, más esetekben a dózisokat, a várakozási időt vagy a kezelés fenofázisát írták át. Augusztus 19-től a különféle saláták, a hajtattott cukkini, paprika és uborka, továbbá a görögdinnye, a ribiszke és a szőlő már nem permetezhetőek Mospilannal és ennek párhuzamos/származtatott engedéllyel rendelkező verzióival. Körtében sem vehető már be a levélbolha ellen, számos kultúrában pedig csökkentett dózissal alkalmazható.” Az alábbi táblázatot is a NÉBIH oldaláról másoltam ki.

batávia saláta, fejes saláta, jégsaláta, lollo saláta, római saláta, tépősaláta, hajtattott cukkini, hajtattott paprika, hajtattott uborka, görögdinnye, ribiszke, szőlő	a felhasználható kultúrák köréből törölve
alma	0,255 kg/ha-ra módosult a felhasználható dózis mennyisége pajzstetvek, almamoly, cserebogarak és levél-aknázmolyok esetében
birs	0,375 kg/ha-ra módosult a felhasználható dózis mennyisége pajzstetvek, almamoly, cserebogarak és levél-aknázmolyok esetében
nektarin, őszibarack	0,255 kg/ha-ra módosult a felhasználható dózis mennyisége molykártevők, pajzstetvek és cserebogarak ellen
kajszibarack	0,255 kg/ha-ra módosult a felhasználható dózis mennyisége sodrómolyok és szilva-levélbolha ellen
hajtattott paradicsom	14 napra módosult az ételmezés-egészségügyi várakozási idő
körte	a levélbolha elleni felhasználása törölve

Az acetamiprid hatóanyagú készítmények új szermaradékszintjének alkalmazása 2025. augusztus 19-től válik kötelezővé. **A módosításban érintett készítmények 2025. augusztus 18-ig felhasználhatóak a törölt kultúrák esetében, a jelenleg forgalomban lévő címkeszöveg alapján.** Tehát az átcímkezésre is készülni kell.

► Jó hír, hogy a **Score 250 EC gombaölő permetezőszer** kis kiszerelésben maradt III. kategóriásnak. Nélküle nem tudnánk védekezni a tafrina ellen. Amennyiben a Cyflamid is megkapná ezt a visszasorolást, akkor feltételezhetően a szőlő feketerothadás elleni egyetlen gombaölőnk, a Dynali is újra III. kategóriás is lehetne.

► Ezen a [NÉBIH oldalon](#) a heti felmérések, jelentések mellett mindent megtalálnak a **parlagfűről**, mely már sok helyen az irtandó fejlődési fázisába lépett. Innen a bejelentést is megtehetik a fertőzött területekről a Parlagfű Bejelentő Rendszer fülre kattintva. A rendszer célja a hatósági eljárásban közreműködő szervezetek és a lakosság közötti információáramlás hatékonyabbá tétele.

► Lassan befejeződik a Magyar Növényvédő Mérnöki és Növényorvosi Kamara átalakulása és újra indíthatjuk a **80 órás növényvédelmi alaptanfolyamokat és a 8 órás továbbképzéseket is. Tehát szeptemberben biztosan lesz tanfolyam Budapesten!** A képzést továbbra is a Mogyoródi úton, a „Varga Márton kertészeti szakiskolában” tarjuk majd. Az érdeklődőket arra kérem, hogy írjanak nekem (zsigogy@gmail.com) és amint összeáll az órarend és elkészül a tájékoztatónk, küldöm arra az email címre ahonnan a levelet kaptam. Ezt majd a [honlapomra](#) is felteszem. Az a kertbarát aki részt vesz a tanfolyamon és vizsgázik, II. kategóriás növényvédő szereket is vásárolhat illetve a drónképzősök tovább léphetnek a „permetező drónos” képzésre. Hiteles helyszínen, növényorvosok tanítanak! Az alapoktól indulunk, 80 tanórán keresztül ismertetjük a károsítókat, a védekezés lehetőségeit és a kapcsolódó tudnivalókat. Érdemes elvégezni csupán a tudásunk felfrissítése miatt is!

Budapest, 2025. augusztus 04.

Üdvözlettel:

Zsigó György, NMNK

Az előző felhívást augusztus elején írtam, akkor száraz kánikulát jósoltak a meteorológusok. Beigazolódott az előrejelzésük. Az eső nélküli forró augusztus nem kedvezett a gombák terjedésének. A kártevők közül néhol a melegkedvelő takácsatkák okoztak nagyobb gondot, mert már a nyár elején felszaporodtak. A [rajzási táblázat](#) is jól mutatja, hogy a „diólegyet” és a gyümölcsmolyokat nem zavarta a kánikula. Nem kellett újabb növényvédelmi veszélyre felhívni a figyelmüket, nem kellett változtatni a 20. felhívás ajánlásain. Változott a helyzet, a szeptember esősebben indult és a [met.hu](#) előrejelzése a továbbiakban is nedvesebb napokat ígér.

► **A szőlőfürtökön a szürkepenész (botritisz) még okozhat meglepetést.** A nedves, hűvösebb időjárást kedveli a gomba, az elkövetkező napokban, hetekben beindulhat a fertőzése. Ez a gomba soktápnövényű, sőt az elhalt növényi részeken is megél. Tehát, gyakorlatilag mindig jelen van a környezetünkben, csak a számára alkalmas időjárást és növényfelületet várja. A szürkepenész berobbanását mindössze a megelőző 15-20 nap határozza meg. Éppen ezért az előrejelzése sem megoldott. **Tehát csak megelőzéssel és speciális hatóanyagú gombaölőkkel védekezhetünk ellene!** A szakkönyvek szerint 3%-os bordóilében is kicsírázik a gomba, tehát a réztartalmúak nem védenek ellene. III. kategóriás pl. a Chorus 50 WG (14 nap), a Switch 62,5 WG (bor:21, csemege:35 nap), a Teldor 500 SC (14 nap), a Cantus (28 nap), a Prolectus (bor 21, csemege 14 nap), a Qualy (21 nap), a Botrefin (bor: 21 ill. csemege: 35 nap), a Kenja (21 nap) és a Quadris (21 nap). A zárójelbe az élelmezés-egészségügyi várakozási időket (é.v.i.) írtam be. A névváltozatok a [hatóanyag_abc_2025_.pdf](#)-ben.

Eljött a biológiai, azaz élő szervezeteket tartalmazó növényvédő szerek ideje. Ezek a készítmények (nk) jelölésűek (a „nincs korlátozás”, szavak kezdőbetűiből), ami azt jelenti, hogy az élelmezés-egészségügyi várakozási időkhöz nincs korlátozás, így akár a szüret előtti napon is kijuttathatóak. Ún. hiperparazita gombát tartalmaz a Botector, a Polyversum és a Romeo is. Ezeket más gombaölőkkel nem keverhetjük össze, mert így a készítményekben lévő hasznos gombákat is elpusztítanánk. A Serenade Aso és a Protexio pedig egy hasznos baktériumot tartalmaz. A biotermesztésben is engedélyezett a narancsolaj tartalmú Oroganic is, melyet pl. Prev-Gold és Prev-Gold Garden néven is forgalmaznak. Ezek leszárítják a felületen lévő gombákat (és a lágytestű rovarokat is). Jó lenne ha a gazdaboltokba is eljutnának ezek a szerek! Az egyszerű anyagok között nem találtam ajánlásokat a szürkepenészre. A kisebb fürtfertőzésnél a korai szürettel vagy a penészes fürtreszek kivágásával is megelőzhetjük a nagyobb kártételt.

► Jól ismerjük epen, **málnán, szedren is** a tünetét, a termésen kiütköző szürke penészfoltot. Ha még nem száradt rá a vesszőkre a szedertermésük, és felütötte a fejét a gomba, akkor a málnára vagy a szederre, az aláhúzott gombaölők közül választhatnak. A várakozási idők eltérhetnek a szőlőre megadott értékektől. A fotó 08.31-én készült, még jó lenne megmenteni a félig beérett termést. A szürkepenész gyengültségi parazita, azaz **a legyengült növényeket könnyebben meg tudja fertőzni.**

Az *ökokertek növényvédelme* könyv szerzője ezért a növényerősítést tarja legfontosabb védekezési eljárásnak minden növénynél. Ellenálló és korai fajtát válasszanak, kerüljék a túltrágyázást, a túllöntözést, a sűrű lombozatot. Ezeket, a kémiai szerekben bízó kertészeknek is érdemes megfogadni, sőt a folytatásban is találnak hasznos ötleteket.

► Csalánöntözéssel, zsurlólével, komposztlével kedvezzenek a növényeiknek -folytatja Raszik Viktória. A sorközökbe ültetett fokhagymát is hatásosnak tartja. A szőlőnél konkrét receptet is találtam: „erős zsurlóteaához kiegészítésként 0,5-1 % vízüvegoldatot adjunk” és ezzel permetezzünk 3-4 alkalommal a szürkepenész ellen. Egyébként permetezésre a vízüveget, a káliszappant és a kálium-permanganátot is javasolja. A sebeken keresztül könnyebben behatol a gomba a termésbe, nem kell áthatolnia a bőrszöveten. Ezért párás, hűvösebb időben a moly és darázsrágások, a jégesők a bogyórepesztő záporok után szinte biztosra vehetjük a gomba megjelenését. Figyeljünk a fürtjeinkre, mert néhány nap alatt „leszüretelheti” a szőlőt.

► **Szüretig minden gyümölcsön fertőzhet a monília,** ismerjük a tüneteit. Almatermésükben a Chorus 50 WG és a réz hatóanyagúak, szilvában ezeken kívül még pl. a Switch 62,5 WG, a Teldor 500 SC, az őszibarackban a felsoroltak mellett a Score 250 EC, a Prolectus és a Signum WG is engedélyezett. A szüretelés alatt álló fáinknál már csak a várakozási idők alapján választhatnak növényvédő szereket (é.v.i.)!

Még néhányszor fel lehet venni a permetezőgépet. A döntést most is a gazdára bízom.

► A **szőlő lisztharmatának** két áttelelési formája van. Erről részletesen írtam tavasszal, a szőlő fakadásakor, a 9. felhívásban. Akkor a tőkén, a kordonkaron áttelelő és a fertőzést elindító ivaros spórákra hívtam fel a figyelmüket. Most eljött az ideje, hogy gyérítsük azokat a gombaképleteket, melyekben ezek az ivaros spórák bújnak meg. Közvetlenül a szüret után érdemes elvégezni a kénes vagy olajos-kénes lomblemosást. Ezzel már a következő évi termést védjük. Ahol felszaporodott a gomba és most is a leveleken, vesszőkön található, ott érdemes valamelyik kénes-olajos készítmény nyári dózisával permetezni pl. Olajos Rézkén, Nevikén, Vegesol eReS, stb. Az olaj és a kén házi kombinációjával is el lehet végezni a lomblemosást. Ezt akár az első 2026-os védekezésnek is felfoghatjuk. A gomba a szőlő mindegyik részét, pl. a kocsányt is megfertőzheti. Mai fotó.

► Egyre nagyobb gondot okoznak a **tárolási betegségek**. A gyümölcsök felületén vihetjük be azokat a gombákat, melyek rothadási folyamatokat indíthatnak be a tárolóhelyiségekben. Több permetszer is kapható melyekkel a szüret előtt „letisztíthatjuk” a gyümölcsök felületét. Már több mint tíz gombaölőt engedélyeztek erre a célra, III. kategóriás pl. a Bellis (7 nap é.v.i.) és a Switch 62,5 WG (3 nap é.v.i.). Egy ún. antagonista gombát tartalmaz a Blossom Protect. Jelölése: nk, azaz nincs korlátozás az élelmezés-egészségügyi várakozási időben (é.v.i.-ben). Az egyszerű anyagok közül a [szódabikarbónás áztatást](#) javasolják tárolás előtti fertőtlenítésre. A fényképen a kertből „behozott” monília tárolás során kialakuló tünetét, a feketévé aszalódó termést látják.

► Az ágyásokban lévő **uborkán** a lisztharmat mellett a peronoszpóra is megjelenhet. A még érésben lévő **almatermésűeken** a varasodás és a lisztharmat (lásd a 6. felhívás kontakt gombaölőit), a **csonthéjasokon** a monília (4. felhívás), a **szőlőben** a szürkepenész (21. felhívás) okozhat még gondot. A **diólégy** is rajzik, a profik még permeteznek is (12. felhívás). A talajba igyekvő nyúvek gyérítésére a lehullott szemek gyors felszedését vagy a 16. felhívás „bio talajfertőtlenítését” javaslom. A **mogyorón** is erőre kapott a lisztharmat (mai fotó).

► Az egyik legkiválóbb agrár havilapunk a Mezőhír. Kiváló cikket ajánlok a figyelmükbe [az újság 64. oldalán](#). A címe önmagáért beszél: **Őszi tápanyagpótlás: a jövő évi termés záloga**. (Ha tanár lennék egy kertészeti iskolában, akkor kötelezővé tenném az elolvasását, sőt dolgozatot is íratnék belőle! 😊). A téli-tavaszi fagyűrőképeség és a jövő évi termést biztosító termőrügyek kialakítása miatt „augusztus közepétől, akár 3-4 alkalommal is alkalmazhatunk emelt káliumtartalmú, mikroelemekkel kiegészített lombtrágyákat, valamint gondoskodnunk kell róla, hogy egyszerű, kontakt gombaölőkkel megakadályozzuk az idő előtti lombhullást”- idéztem dr. Sipos Marianna írásából. A kálium mellett még a nitrogén, a bór és a cink jelentőségét emeli ki a szerző. Azért is megfontolandó a javaslata, mert a házikertekben nem tudunk fagyvédelmi rendszereket telepíteni. Mi csak a jó kondíció megteremtésével tudjuk kialakítani a rügyek, virágok fagyűrőképeségét. A cikket megkaptam Sándor Ildikó főszerkesztőtől. Köszönöm! Feltettem a [Házikert oldalra](#) is, méltó párja dr. Szalay László írásának. Ő a virágrügyek áttelelését tekintette át egészen a tavaszi fagyokig, a rügypattanásig.

► „Az **ázsiai márványposloska** egyik ősi ellenége bukkant fel hazánkban, tízből kilenc posloskatojást elpusztít.” Olvastam a héten több, hasonló szenzációhajhász címmel megjelent cikket. Az mindenképpen öröndetes, hogy az ázsiai márványposloska parazitáját már nálunk is megtalálták, de még nem szaporodtak fel annyira, hogy sakkban tudnák tartani a posloskákat. A valóság talaján maradt dr. Kóbor Péter az MTA rovarásza, aki közösségi adatgyűjtésre hív minket az „Egyre több jel utal arra, hogy hazánkba is megérkezett a szamurájdarázs” [cikkében](#).

► Fel kell készülnünk a **vadak károsítására**. Jóval többen vannak, mint amennyit az erdők el tudnának tartani. Az ültetvényekből, kertekből pótolják a hiányzó takarmányt. Taposnak, túrnak és rágnak. Télvíz idején a nyúl, de erdők közelében a szarvas és az őz is lerághatják a fák zseme kérget, rügyeit. A csemeték törzsének körbe rágása a fa halálát okozhatja. Talán a kerítés a legbiztosabb megoldás. A szarvas kártétele ellen 220-250 cm magas kerítést kell építeni, őz esetében minimum 150 cm-es a kívánatos magasság és a nyulak ellen 5-8 cm lyukbőségű hálóval is ki kell egészíteni. Vaddisznó ellen a kerítésfonatot alul legalább 10 cm-re a földbe kell süllyeszteni.

A nyugalmi időszakban kijuttatott undorító szagú, ízű szerek is elriaszthatják a vadakat. III. kategóriások pl. a Biosol-vadriasztó, a Cervacol Extra, a Forester, a Game Repellent Pro vadriasztó szer (mely Vadász és Vadiós néven is engedélyezett), a Vadóc K, a Vadóc V, a Wam Extra Rosarot. Állítólag a kénes lemosásban részesített fakérget sem szeretik. A hosszabb tartamhatás miatt tapadásfokozó segédanyagot is tehetnek a permetlébe. A napsugarak elbonthatják, az eső lemoshatja a vadriasztókat. A tél folyamán ismételni kell a vadriasztást. Pockok, egerek költözhetnek a törzsvédő takarás alá (ezek is lerághatják a kérget) illetve a kerítést is betakaró nagyobb hófúvásnál a nyulak kényelmesen besétálhatnak a kertbe. Az őzrágást almafán fotóztam.

► Érdemes leszedni a **rózsáról a csillagpenészes** (diplokarponos) leveleket és a lehullottakat is gyűjtsék össze. A mulcsból sajnos nem lehet kigereblyézni, itt marad a deréknyűvő kézimunka... Hűvös, nedves tavaszon a saját bokromról vagy a lehullott levelekről fertőzheti meg a rózsámat a gomba, akár teljes lombhullást is okozhat. Száraz, meleg időjárásban leáll a terjedése, ebben hasonlít az őszibarack tafrinájára.

► Az idén, a minimális hajnali párával társuló nyári forróságban megsokasodtak az atkák. [A takácsatkák a szövedékükkel akár a teljes növényt is beboríthatják](#). A [19. felhívás](#) csak róluk szólt. Ahol a leandert is megtalálták, ott máris el kell kezdeni és betárolásig ismételni az atkák elleni permetezést. A narancsolaj is bevetethető, kiszárítja az atkákat. A viaszos levelű **leandereknél** tapadószer is használjanak. A gyökereken át felszívódó atkaölő szerünk nincs, csak az ismételt elvégzett permetezésekkel tisztíthatjuk meg a növényünket a betárolásig. A fotón már egy erős fertőzés tüneteit láthatjuk.

A levéltetveket és a pajzstetveket viszont hatásosan gyéríthetik a Mospilan 20 SG-vel végzett beöntözéssel. A névváltozatait megtalálják a [Házikert fül alatt](#), a hatóanyag abc 2025. pdf -ben. Csak a pajzstetűtől, a levéltetűtől, az atkától és a gombabetegségektől mentes növényeket szabad teleltetni. A tárolóhelyiségben tovább szaporodhatnak, sőt terjedhetnek is a felsorolt károsítók. A permetléhez előírt töménységgel öntözzenek. Csak a szabadba, erkélyre kivitt növényeknél alkalmazzák, így megakadályozhatják a rovarölő kipárolgását. Tegyenek a cserepek alá tálat, és tartsák távol a szomszagos háziállatokat. Valószínűleg ezt a kezelést is ismételni kell.

► A fa alatt feketedő diószemekben még mindig megtalálhatjuk a „**diólégy**” **nyűveit**. Nem csodálkozom, mert néhol még mindig rajzik. Érdemes összeszedni a beteg termést, mert a lárvák még élnek és a talajba furakodnak, ott bebáboznak, áttelelnek. Jövő nyáron találkozunk velük újra. Sok esetben már a bél is elbarnult. A légy rágása utat nyitott a baktériumoknak és ezek szivárogtak be a csontos héj alá.

► Gyakorlatilag befejeződött a gyümölcsmolyok, a vadgesztenye aknázójának és a selyemfényű puszpángmolyának a [rajzása](#). Október 14-én leszereljük az országos előrejelző hálózat csapdáit. Köszönöm dr. Hári Katalin és az előrejelző kollégák az önzetlen munkáját. Neveiket megtalálják a táblázatokban. Köszönöm [szponzoraink](#) segítségét is! Remélem, hogy jövőre is folytathatjuk a közös munkát!

Kedves Kertbarátnők, tisztelt Kertbarátok!

2025. évi 24. „fitoplazmás” felhívás

► Október 15-i hír a NÉBIH-től a **szőlő aranyszínű sárgaságát** okozó fitoplazmával kapcsolatban: az újabb igazolt fertőzésekkel a betegség már 17 vármegyében és 20 borvidéken van jelen. Az október 18-i híradás szerint, már a **Pannonthalmi borvidéken** is megtalálták a beteg növényeket... Talán nem túlzás azt kijelenteni, hogy a kabóca már az egész országban elterjedt. Már hat évvel ezelőtt is csapdáztuk az előrejelző hálózatunkban, mindenhol fogtunk a sárgalapokon, nem kellett folytatni a felderítését. A **fotón** egy olyan sárgalap részlete látható, melyen a mikroszkópos meghatározást végző kollégánő bejelölgette a szőlőkabóca imágóit.

► **Milyen lehetőségeink vannak nekünk házikerteseknek most ősz közepén?** Hogyan védekezhetünk a saját kertjeinkben? Hogyan akadályozhatjuk meg a kórokozót hordozó kabócák felszaporodását, tovább terjedését a szőlőültetvényekre, a magyar borvidégeinkre?

- Úgy gondolom, hogy a házikertesek többsége nem tudja, nem fogja a speciális NÉBIH laborban bevizsgáltatni a gyanúsak ítélt növényről vett mintáját. A szabad szemmel látható tünetek alapján kell döntenünk és a terjesztő rovar biológiája alapján kell védekeznünk. A levelek sárgulása jelzi, hogy megtörtént a fertőzés. Csak később jelennek meg a tipikus **levéltünetek**, a besodródó illetve színesedő levelek. A fagyok után fennmaradó sárga levelek is a fertőzésre utalnak. Az **egyenetlenül beéró vesszők**, a **rövid izkőzők**, a **zsugorodó boggyók**, **fürtök** látványa is a fertőzés gyanúját erősítik meg. (Az idei nyáron talán csak a csapadékosabb nyugati tájainkon okozhatott hasonló fürttüneteket a peronoszpóra.) Néha még a **levedlett lárwabőröket** is megtalálhatják a levelek fonákján. Jó fotókat találhatnak a felsoroltakról a **NÉBIH honlapján**. (A levéltüneteket bemutató, egymás melletti két kép aláírását véletlenül felcserélték.) **Ezekben az esetekben én a tünetet mutató tőkék kivágása mellett döntenék.** Fontos teendő a kiszedett vesszők, tőkék gyors felapritása és elégetése, mert az otthagytott fás részekben is át tudnak telelni a kabócák.

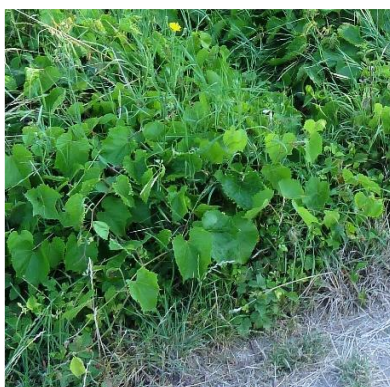
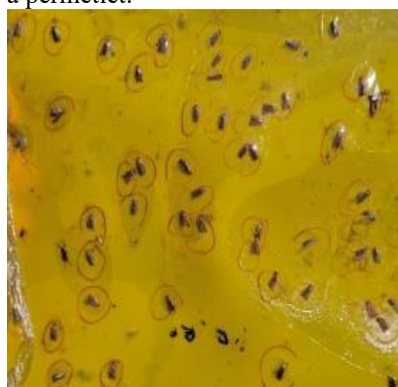
-Az áttelelő tojások főleg a két-három éves vesszőkön találhatóak, ezért a metszés után, a nyesedék elégetésével is sokat tehetünk az április környékén felébredő kabócatársaság gyérítésére. A ledarált venyigék 10-20 cm-re való beasása, mélyre forgatása is jó módszer.

-A kivágás után kihajtott alanyokat kimondottan kedveli a kabóca, ezeket folyamatosan távolítsák el. A fotón a kivágott kordonsor után kihajtó „alanybokrot” láthatnak.

-A kabócának még gazdanövénye az éger, az iszalag és a bálványfa. Az iszalag és a bálványfa (sokáig ecetfának hívtuk) mindenhol megtalálható. Lehetőleg ezeket is irtsák ki a kertek közeléből, a sarjhajtásaikkal együtt. Az ajánlások szerint az ültetvények 200 méteres körzetéből is el kellene távolítani ezeket a növényeket. A házikertekben ezt nehéz lenne megvalósítani, nekem is csak a szomszéd kerítéséig kellett elmennem az iszalag fotózásához. Fontos tudni azt, hogy a fertőzött szőlőalanyok és a kabóca gazdanövényei sem mutatják a tüneteket, csak hordozzák és a kabócáknak átadják a fitoplazmát.

-Már nem lehet udvariaskodni az elhanyagolt szőlőjű kertszomszédokkal. Végso esetben a hatósághoz kell fordulni, be kell jelenteni az elhanyagolt kertet.

-A őszi és a télyégi olajos lemosó permetezés is gyérítheti, befullaszthatja a kéreg alatt áttelelő tojásokat. A narancsolaj pedig kiszáritja a petéket. Több olajtartalmú rovarölő is bevethető, néhányat a fenti weboldal táblázata is felsorol. A tavaszi metszés után ismételjék meg az olajos lemosást és rézzel, kénnel is kiegészíthetik a permetlét.

► **Csak közös összefogással győzhetjük le a betegséget! Rajtunk, kertbarátokon is múlik az, hogy ne legyen második filoxéra járvány a fitoplazmától!**

Budapest, 2025. október 19.

Jó egészséget Önöknek és a szőlőiknek is:

Zsigó György, NMNK

► Az idei utolsó nagy munkáról, az **őszi lemosó permetezésről** nem tudok újat mondani. Általánosságban elmondható, hogy nem zártuk nagy fertőzésekkel a szezont, az átlagosnál nem nagyobb a fákon, bokrokon áttelelő gombaképletek, rovarok száma. Azonban ahol tavasszal küzdeni kellett a tafrinával az őszibarackon, a monília fajokkal a csonthéjasokon és az almatermésűeken, a varasodással az almán, körtén, a gnomónia gombával a dión, a málna vesszőbetegségeivel, a levéllikasztó gombával a csonthéjasokon és a baktériumokkal pl. a dión, abban a kertben javaslom a lemosást. Ezzel már a következő évi termést védik, a tavasszal induló fertőzés erejét csökkenthetik. Tehát egy alapkezelésnek foghatjuk fel ezt a permetezést. **Réztartalmú készítményekkel, erős lombhullásnál** - és még a fagyok előtt – indíthatják is a munkát. A jó hatás érdekében a permetléből bőségesen jusson a fás részekre, de a talaj hasznos mikroszervezeteinek a védelmében, minél kevesebb csorogjon le a talajra.

A fertőzött ágak, gyümölcsmúmiák eltávolításával, a lemosás előtti kéregkaparással, a beteg levelek összegereblyezésével vagy a talajba forgatásával is sokat tehetünk a jövő évi termésért. Ezt azoknak is tanácsolom, akik most nem fognak permetezni. (Tavasszal majd jöhetnek az olajos vagy kénes-olajos szerek. Ekkor az áttelelő rovarokat, az idei nyáron megsokasodott atkákat és a lisztharmatokat célozzuk meg.)

Úgy látom, hogy a biokertészek is ezekhez a hatóanyagokhoz nyúlnak, a rézhez, a kénhez vagy olajtartalmú szerekhez. Az [egyszerű anyagok](#) közül csak a nagyon tömény, 24%-os szuszpenzióban lévő mésztejet ajánlják „lemosásra”, az almatermésűeknél és a csonthéjasoknál. Raszik Viktória a dió gombás és baktériumos betegségei ellen a zsurlólével mosná le a fákat. A narancsolaj szárító hatású, ezért alkalmas lehet a felszínen megbújó lágytestű rovarok, atkák és gombák gyérítésére. Hasonlóan jó hatásúak lehetnek a káliszappant tartalmazó szerek is, feloldják a pajzstetvek viaszos pajzsát. Az interneten több videóban is ajánlják a szódabikarbónát lemosásra, azonban az engedélyében (egyszerű anyag) ez nincs benne. Dr. Harcsa Marietta növényorvos szerint a réztartalmú Scudo lombtrágya is bevált a lemosásnál is.

► A **szőlő fitoplazmáját** terjesztő amerikai szőlőkabóca tojás alakban telel át. A metszés utáni, tavaszi olajos lemosást kiegészíthetjük az őszi, a **lombhullás utáni olajos lemosással** is. Néhány napraforgóolaj+lecitin összetételű rovarölőt a bioban is engedélyezték pl. Dripp Extra, Gravity, Vegarep EC. A kabóca elleni készítmények teljes listáját megtalálják a [NÉBIH weboldalon](#).

A **díszfák ültetésére** is az őszi a legkedvezőbb időszak. Aki most telepítésre gondol, annak a kertbarátnak a figyelmébe ajánlom az [Agroinform cikkét](#), majd a Magyar Díszkertészek Szakmaközi Szervezetének a [honlapján](#) a *Közterületi sorfák jegyzékét*. Ebben a legkiválóbb faiskolás szakemberek, egyetemi tanárok szűrték meg a hazai klímát jól tűrő fafajokat, fajtákat, 2024-ben. A házikertekbe telepített fák is ugyanazokkal az éghajlati tényezőkkel küzdenek mint az utcai fák. Segíthet a választásban ez a táblázat azért is, mert növényvédelmi szempontból is osztályoztuk a szakemberek által kiválasztott, jónak ítélt fajokat, fajtákat. A fotón látható Lagerstroemia indica (kínai selyemvirágfa vagy kínai selyemmirtusz) bekerült az ajánlott fajok közé. Őszi virágzik és a lombjával és díszít. „A [kínai selyemvirágfa](#) fagyűrű, előnyben részesíti a tűző napot. 6 méter magasra nő meg. Jól tolerálja a szárazságot.” -wikipédiából.

► „Összességében az idei évről ígéretnél **túnik: több borász is arról számolt be, hogy aromagazdag, koncentrált szőlőt szüretelhetett.**”- olvastam az [interneten](#). Remélem, hogy így is folytatódik és közösen, összefogással a fitoplazmát is leküzdjük!

A Jókai Mór Emlékévből az írótól vett idézettel búcsúzik Önöktől. „Az a bor, az felvidít, lelkesít, elméssé tesz, bátorságra hevít, szerelmet költ, kiszínezi, szívárványossá teszi ezt a szürke világot, eltemeti a bűt, feltámasztja a reményt, demokratává teszi a nagyurat, s úrrá teszi a szegényt.” Akár ma is írhatta volna. Egészségükre!

Kedves Kertbarátnók, tisztelt Kertbarátok!

2025. évi visszatekintő levél (26. felhívás)

A kertészkedésben nincs két egyforma év. Növényvédelmi szempontból is tanulságos volt 2025.

► **Hirtelen váltott az időjárás tavasszal.** A száraz január és február után két hűvös és csapadékos hónap következett. S.O.S. védekezni kellett a virágfertőző monília ellen (4. felhívás), a [díszfák kórokozói](#) majd a [tafrina](#) ellen is (5. felhívás). Mindezek mellett az éjszakai fagyokkal is küzdhattünk (4., 7. és a 8. felhívás). A nedvességet kedvelő varasodás sem maradt el (6. felhívás). Megállapítható, hogy a kórokozó gombák az idén sem tűntek el, csak a megfelelő időjárásra és a fertőzésre alkalmas zöld növényi részekre, levelekre vártak és máris indították a fertőzést. A nedves leveleken a csonthéjasok levéllikasztó gombájának (a sztigminának) a tünetei és a csigák is megjelentek (10. felhívás). A felhívásokat megtalálják [itt](#).

► **A forró és száraz nyári-nyárvégi hónapokban** az ország legtöbb megyéjében nem kellett küzdeni a kórokozó gombákkal, baktériumokkal. A melegkedvelő lisztharmatok még tartották magukat, de nem alakult ki járvány a lisztharmatfajoktól a kertekben. A szőlőben továbbra is a lisztharmat elleni védekezésre épült a növényvédelmi tevékenység (9. felhívás). A nyugati országrészekben viszont a peronoszpóra is gondot okozott (13. felhívás), de a fitoftóra (14. felhívás) és varasodás ellen is védekezni kellett. Kettőszakadt az ország, már nem lehet mindenkre alkalmazható előrejelzéseket, felhívásokat írni. A kártevőket viszont az idén sem viselte meg a kánikula. Az [országos előrejelző hálózaton](#) csapdáiban már április elején megjelentek a poloskaszagú szilvadarázs imágói (7. felhívás) majd folyamatosan számolgathattuk a [legyeket](#) a sárgalapokon (12. felhívás) és a molyokat a feromoncsapdákból (11. felhívás).

Egy gyors kis összeadást végeztem a táblázatban. Győrben 2024-ben 51 db, míg 2025-ben 706 db, Budakalászon viszont épp fordítva: 2024-ben 371 db míg 2025-ben 198 db volt a fogás a nyugati dióburok-fűrőlégyből. Jól mutatja ez a két szám azt is, hogy a „fertőzési nyomás” nagyságában milyen eltérés lehet az évek és a helyszínek között is. Érdemes lenne más csapdázott kártevőkkel is folytatni az összehasonlítást.

A szövedékük védelmében szaporodó [takácsatkák](#) pedig kifejezetten jól érezték magukat a kánikulában is, néhol súlyos károkat okoztak (19. felhívás). Az atkák ellen, jövő tavasszal a kénes-olajos [lemosással](#) indítsuk az évet (3. felhívás). A gyapottok bagolylepke az idén is „lyuggatta” a zöldségeinket (15. felhívás) és a burgonyabogár is megérkezett (16. felhívás). Termékeny szakmai vita alakult ki a lakásokat, lépcsőházakat tömegesen ellepő gamma bagolylepkével kapcsolatban (17. és 18. felhívás). A jól ismert „régi” károsítók is okozhatnak meglepetést. Az idei és az előző évek is azt mutatják, hogy már a Nap káros sugarai ellen is védekeznünk kell (18. felhívás), pl. a gyümölcsök sem [tárolhatóak](#) a perzselésük miatt (22. felhívás).

► **A hűvös, kicsit talán nedvesebb őszön** újra beindultak a lisztharmatok és szürkepenész is megmutatta magát (21. és 22. felhívás). Most a szüretet után, novemberben már elmondható, hogy a kései feléledésükkel már nem okoztak gondot. A jövő évi termés és a fagyállóság kialakítása miatt a lombhullásig tartó tápanyagutánpótlás, lombtrágyázás gyakorlatát is el kell fogadni a házikerteseknek (22. felhívás). Az idei nyáron is küzdöttünk a vadakkal. A vadászok és gazdák vitája sem oldódott meg, nem lettek kevesebben (mármint a vadak :-). Ahol nincs kerítés, ott télen is védekezni kell ellenük (23. felhívás).

► Továbbra is figyelni kell a [növényvédő szerek engedély módosításaira](#). Valószínűleg továbbra is számítanunk kell a kivonásokra. Pl. kiesett néhány fontos felszívódó gombaölőnk és a közkedvelt Mospilan 20 SG engedélyét is megváltoztatták (20. felhívás melléklete). Részben ezért is kerestem mindegyek írásomban az egyéb védekezési lehetőségeket pl. az [egyszerű anyagok](#) körében.

► Az idei év mindent felülíró növényvédelmi feladata, a **szőlő arany színű sárgaságát okozó fitoplazma** terjedésének a megállítása lett. Több, a házikertesek számára is [hasznos cikk](#) linkjét is elküldtem illetve a 24. felhívás csak a kórokozóról illetve a terjesztőjéről, az amerikai szőlőkabócáról szólt. (Egy mondatot kijavítottam ebben a felhívásban. Helyesen: „- A [fitoplazmának](#) még gazdanövénye az éger, az iszalag és a bálványfa.” Köszönöm Dancsházy Zsuzsa kolléganőm visszajelzését.)

► Jó hírt az évértékelés végére! Hazánkban is megtalálták az ázsiai márványospoloska parazitáját, a **szamurájdarázst** (22. felhívás). Remélem, hogy kibírja a teleinket és fel tud szaporodni!

Budapest, 2025. november 3. Jó pihenést, jó böngészést kívánok Önöknek:

Zsigó György NMNK

Kedves Kertbarátnők, tisztelt Kertbarátok!

Néhány olyan újságot és honlapot ismertetek, melyeket a kertbarátok is haszonnal olvashatnak. Kattintsanak rá a szervezetek nevére és eljutnak a weboldalukhoz. A * jelölésű szervezeteknél hírlevelekre is feliratkozhatnak.

A [Magyar Növényvédő Mérnöki és Nővényorvosi Kamara](#) szervezésében, országszerte indulnak a 80 tanórás növényvédelmi alaptanfolyamok. A www.magyarovenyorvos.hu oldalon eljuthatnak a lakóhelyükhöz legközelebbi tanfolyamokhoz. A fővárosi képzésre jelentkezők írjanak egy levelet a zsigogy@gmail.com -ra. A kamara honlapján a kollégák [előrejelzései](#) között is böngészhetnek.

A [Nemzeti Agrárgazdasági Kamara](#) hatóanyagos formában láthatják az előrejelzéseinket a [weboldalán](#) és a hetente frissülő rajzasi táblázatokkal és sok más hasznos információval is találkozhatnak a www.nak.hu-n. *

Az [Agroinform Kft.](#) honlapja a mezőgazdasági weboldalak világversenyében is díjazott lett. Idézek az oldalukról. „Ha még több, növényvédelemmel kapcsolatos hírre, szakcikkre vagy kíváncsi, látogasd meg a www.agroinform.hu [Növényvédelem rovatát](#).” Az ingyenes növényvédőszer-keresőjük is jól működik. *

Az [Ökológiai Mezőgazdasági Kutatóintézet](#) (ÖMKI) www.biokutatas.hu honlapján sok, a biotermesztőknek szóló hírrel találkozhatnak és pl. ingyenesen letölthetőek a házikerteseknek is szóló [kiadványaik](#). *

Hasonlóan a biotermesztőknek készült a [Magyar Biokultúra Szövetség](#) www.biokultura.org honlapja. Itt megtalálják mindent amit a biotermesztésről tudni kell. [Az egyszerű anyagok használata a biogazdálkodásban](#) füzetüket külön is kiemelem a kínálatukból és pl. a [Biokultúra folyóiratuk](#) is letölthető. *

Tartalmas, friss a www.novenyvadoszer.hu honlap. Mindenkinek ajánlom! *

A [Kerti Kalendárium](#) a kertészek és kertbarátok havilapja. Kifejezetten a házikerteseknek szól és digitális formában is megrendelhető. Rendszeresen olvasom én is, a felhívásaimhoz is meríték a kollégák cikkeiből.

Jövőre lesz 80 éves a [Hermes ÁFÉSZ](#). A hasznos szakcikk mellett a kerti kisgépek országos szervízhálózatának a címeit is megtalálják a honlapjukon. Több helyszínen alkatrészeket is vásárolhatnak. *

Az [Agrofórum](#) havilap www.agroforum.hu oldalán időjárás és növényvédelmi előrejelzéssel, szakcikkkel, szaktanácsadással és rövid, frappáns videókkal is találkozhatnak *

A [Nemzeti Élelmiszerlánc-biztonsági Hivatal](#) (NÉBIH) honlapja a „hivatalos hatósági” weboldal: www.portal.nebih.gov.hu. Itt megtalálják pl. az [egyszerű anyagok](#) teljes listáját, használhatják a [növényvédőszer kereső](#) alkalmazásukat vagy bejelenthetik a [parlagfüves](#) területeket. Részletes útmutatást kaphatnak a [szőlő arany színű sárgaság betegségéről](#) és a legnagyobb gondot okozó [„karantén” károsítókról](#) is tájékozódhatnak.

Az [Internet Gazda Áruház Kft.](#) a honlapján, a www.gazdabolt.hu -n szaktanácsadással is segíti a kertészkedőket. A növényvédelmi teendőkről szóló videóikat pedig megtekinthetik a [Gazdabolt TV-n](#). *

Úgy látom, hogy az élő szóban elhangzó előadásokat, a kérdésekre adott válaszokat, a szakmai beszélgetéseket ma, az internet korában sem mellőzhetjük. A [Kertészek és Kertbarátok Országos Szövetségének](#) a honlapján a www.kertszovetseg.hu-n megtalálják a [kertbarát körök listáját](#) és az elérhetőségeiket.

A [Magyar Növényvédő Mérnöki és Nővényorvosi Kamara Budapest-Fővárosi Szervezetének](#) a [facebook](#) csoportjához is csatlakozhatnak. Pálné dr. Harcsa Marietta növényorvos kolléganő, tagtársunk kezeli az oldalt.

A www.zsigogyorgy.hu oldal [Növényvédelem fejezetében](#) megtalálják a felhívásokat, a rajzasi táblázatokat, a III. kategóriás növényvédő szerek változásáról írt tájékoztatóimat (Gazdaboltosoknak és vásárlóknak) és a Növényvédelmi Klub meghívóit. A [növényvédelmi írásokat](#) a házikertesek számára válogattam össze. [Feliratkozhatnak](#) az ingyenes házikertes felhívásokra, a közterületi (díszfás) hírlevelekre és a [Növényvédelmi Klub](#) meghívóira is. *

Sok hasznos honlapot ajánlhatnék még. Ilyen pl. a www.megyeriszabolcskerteszte.hu, a www.gazigazito.hu, a www.balintgazda.hu, a www.biocontmagyarorszag.hu, stb. Ezek az oldalakon hírleveleket is kérhetnek. * 2025-ben [Ruszkák Csenge kolléganő](#) a biológiai megoldásokat kedvelők számára elkészítette a felhívások „bios” változatát. Dr. Némethy Zsuzsanna és dr. Aponyi Lajos internetes és írott munkáit is a figyelmükbe ajánlom.

Szponzoraink nélkül nem jöhetett volna létre az előrejelző hálózatunk! Köszönöm a segítségüket!

Óbuda, 2025. decemberében

Jó egészséget, békés karácsonyt és B.Ú.É.K: Zsigó György, NMNK

A gyümölcskártevők országos csapdahálózatának fogási adatai, 2025. első félév

Budapest XI. kerület, Sasad, síkfekvésű kertjének adatai, 2025.

Dátum:	03.25.+	04.01	04.08	04.15	04.22	04.29.+	05.06.	05.13.	05.20.	05.27.	06.03.+	06.10.	06.17.	06.24.	07.01	07.08.+
Almamoly	ki	0	0	0	3	2	2	8	3	6	10	24	10	15	0	5
Szilvamoly	ki	2	10	5	23	32	76	58	81	100	43	65	110	75	170	45
Keleti gy. moly	ki	3	10	4	25	29	132	27	27	68	25	61	60	50	115	31
Barackmoly	ki	0	3	3	6	5	10	8	5	4	5	12	15	16	0	5
Tarka sz. moly	ki	0	0	4	9	5	20	15	132	38	5	18	12	28	10	30
Gyapottok b. l.	később	-	-	-	-	ki	0	3	11	0	3	0	0	0	0	0
Cseresznyelég	később	-	-	-	-	ki	6	10	11	12	5	138	44	23	30	32
Diólég	később	-	-	-	-	-	-	-	-	-	ki	0	0	15	10	8
Kéregmoly	ki	2	3	8	18	3	84	18	40	95	45	38	130	33	71	25
Szilvadarázs	ki	13	5	5	29	32	10	5	7	0	0	0	-	-	-	-

Budakalász, Pomáz és Üröm határán lévő kert, 2025.

Dátum:	03.25.+	04.01	04.08	04.15	04.22	04.29.+	05.06.	05.13.	05.20.	05.27.	06.03.+	06.10.	06.17.	06.24.	07.01	07.08.+
Almamoly	ki	0	0	0	2	11	15	4	7	21	57	66	78	64	57	52
Szilvamoly	ki	7	6	6	44	103	135	154	173	164	122	169	109	98	121	138
Keleti gy. moly	ki	9	12	14	36	101	143	68	66	57	63	87	78	75	87	52
Barackmoly	ki	0	0	0	2	4	7	19	2	4	12	39	35	19	4	0
Tarka sz. moly	ki	0	2	6	7	25	17	44	11	21	6	8	4	3	3	2
Gyapottok b. l.	később	-	-	-	-	ki	0	0	3	3	1	0	0	3	9	1
Cseresznyelég	később	-	-	-	-	ki	11	24	18	14	21	15	12	2	0	0
Diólég	később	-	-	-	-	-	-	-	-	-	ki	0	0	0	0	6
Kéregmoly	ki	0	0	0	1	1	47	8	12	27	74	42	20	9	17	2
Szilvadarázs	ki	4	0	0	8	12	4	1	1	0	0	0	0	0	0	0

Debrecen, Dombos, 2025.

Dátum:	03.25.+	04.01	04.08	04.15	04.22	04.29.+	05.06.	05.13.	05.20.	05.27.	06.03.+	06.10.	06.17.	06.24.	07.01	07.08.+
Almamoly	ki	0	0	0	0	2	8	25	62	75	60	82	95	102	97	60
Szilvamoly	ki	N	0	2	10	12	20	10	98	110	98	65	87	80	72	85
Keleti gy. moly	ki	0	0	2	3	10	15	32	120	108	92	44	55	40	38	52
Barackmoly	ki	N	0	0	1	2	5	2	3	2	12	5	18	20	16	0
Tarka sz. moly	ki	N	0	0	0	0	2	5	52	32	28	12	13	5	2	0
Gyapottok b. l.	később	-	-	-	-	ki	0	0	0	8	9	5	10	12	20	35
Cseresznyelég	később	-	-	-	-	ki	0	3	17	35	33	35	52	55	57	20
Diólég	később	-	-	-	-	-	-	-	-	-	ki	2	3	2	3	18
Szilvadarázs	ki	N	0	0	2	3	9	1	0	5	3	12	15	0	0	0

Győr, Banai úti zártkert 2025.

Dátum:	03.25.+	04.01	04.08	04.15	04.22	04.29.+	05.06.	05.13.	05.20.	05.27.	06.03.+	06.10.	06.17.	06.24.	07.01	07.08.+
Almamoly	ki	N	0	0	2	5	46	4	4	3	8	37	23	21	19	6
Szilvamoly	ki	N	13	30	105	89	230	100	107	178	116	177	107	89	145	198
Keleti gy. moly	ki	N	10	20	48	58	128	49	30	39	34	143	81	95	51	144
Barackmoly	ki	N	0	0	0	0	1	0	6	14	20	43	53	27	15	6
Tarka sz. moly	ki	N	0	0	0	1	9	3	0	0	0	0	0	3	0	1
Gyapottok b. l.	később	-	-	-	-	ki	0	0	0	0	0	4	4	2	0	0
Cseresznyelég	később	-	-	-	-	ki	0	1	0	1	8	25	25	14	3	0
Diólég	később	-	-	-	-	-	-	-	-	-	ki	0	0	6	1	2
Szilvadarázs	ki	N	6	27	2	1	0	0	0	-	-	-	-	-	-	-

Maroslele, 2025.

Dátum:	03.25.+	04.01	04.08	04.15	04.22	04.29.+	05.06.	05.13.	05.20.	05.27.	06.03.+	06.10.	06.17.	06.24.	07.01	07.08.+
Almamoly	ki	0	0	0	1	10	34	0	3	9	6	14	4	5	32	26
Szilvamoly	ki	17	22	30	117	82	207	82	63	38	71	225	121	86	202	154
Keleti gy. moly	ki	11	11	33	144	37	174	26	36	10	55	135	53	75	189	131
Barackmoly	ki	0	0	0	0	0	7	3	10	12	11	33	2	0	1	0
Tarka sz. moly	ki	0	0	0	0	0	0	0	2	1	0	4	0	0	0	0
Gyapottok b. l.	később	-	-	-	-	ki	0	0	0	0	0	1	0	0	1	2
Cseresznyelég	később	-	-	-	-	ki	0	0	3	11	22	31	12	31	22	11
Diólég	később	-	-	-	-	-	-	-	-	-	ki	0	0	2	9	3
Fokhagymapillangó	később	-	-	-	-	ki	0	1	6	3	11	10	5	3	6	3
Szilvadarázs	ki	9	4	10	17	32	9	1	0	0	0	0	0	0	0	-
Őszi sereghernyő*	később	-	-	-	-	-	ki	0	0	0	0	0	0	0	0	0

*Az őszi sereghernyő Csalomon csapdája az M43 -as kamionparkolójában van

Siklós, Városi hegy, 2025.

Dátum:	03.25.+	04.01	04.08	04.15	04.22	04.29.+	05.06.	05.13.	05.20.	05.27.	06.03.+	06.10.	06.17.	06.24.	07.01	07.08.+
Almamoly	ki	0	0	1	1	3	23	14	5	5	4	N	26	9	14	15
Szilvamoly	ki	0	9	14	14	52	153	108	21	9	16	N	111	16	13	42
Keleti gy. moly	ki	1	8	4	8	5	155	61	8	12	3	N	74	11	18	32
Barackmoly	ki	0	0	0	0	0	3	3	9	3	11	N	170	3	0	7
Tarka sz. moly	ki	0	0	4	4	3	0	1	1	0	0	N	0	0	1	4
Gyapottok b. l.	később	-	-	-	-	ki	0	0	0	2	4	N	6	3	0	0
Cseresznyelég	később	-	-	-	-	ki	0	0	0	0	0	N	0	0	0	0
Diólég	később	-	-	-	-	-	-	-	-	-	ki	N	0	0	0	0
A.szőlőkabóca	később	-	-	-	-	ki	0	0	0	0	0	N	0	0	0	0
Szilvadarázs	ki	0	5	0	0	0	0	0	0	0	0	N	0	0	0	0

Kecskemét Kisfái, 2025.

Dátum:	03.25.+	04.01	04.08	04.15	04.22	04.29.+	05.06.	05.13.	05.20.	05.27.	06.03.+	06.10.	06.17.	06.24.	07.01	07.08.+
Almamoly	ki	0	0	0	0	0	3	4	4	7	2	3	15	5	0	8
Szilvamoly	ki	35	1	5	16	16	127	37	49	20	40	38	32	21	80	54
Keleti gy. moly	ki	30	8	N	4	8	75	14	21	15	23	19	27	25	52	39
Barackmoly	ki	0	0	0	0	0	2	0	1	2	2	5	2	2	0	0
Tarka sz. moly	ki	0	0	0	1	0	0	2	0	0	0	0	0	2	0	1
Gyapottok b. l.	később	-	-	-	-	ki	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Cseresznyelég	később	-	-	-	-	ki	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Diólég	később	-	-	-	-	-	-	-	-	-	ki	0	0	0	0	0
Szilvadarázs	ki	10	28	35	26	17	2	4	0	0	2	0	0	0	0	0

Zalaszentlőrinc, 2025.

Dátum:	03.25.+	04.01	04.08	04.15	04.22	04.29.+	05.06.	05.13.	05.20.	05.27.	06.03.+	06.10.	06.17.	06.24.	07.01	07.08.+
Almamoly	ki	0	0	0	1	4	1	7	3	1	2	8	10	21	13	15
Szilvamoly	ki	0	4	24	61	32	180	88	27	16	6	92	51	102	46	112
Keleti gy. moly	ki	2	7	22	69	12	136	66	24	9	12	47	44	98	89	118
Barackmoly	ki	0	0	0	0	3	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Tarka sz. moly	ki	0	0	0	1	3	2	4	2	6	0	0	0	0	2	6
Gyapottok b. l.	később	-	-	-	-	ki	0	0	0	0	0	2	0	0	1	0
Cseresznyelég	később	-	-	-	-	ki	0	0	0	2	14	41	21	14	3	3
Diólég	később	-	-	-	-	-	-	-	-	-	ki	0	0	0	0	0
Szilvadarázs	ki	0	2	8	3	1	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0

Jelölések: ki – kihelyezve, + kapszulák cseréje, N - nem lehetett leolvasni (a következő adat halmozott érték), M – megsemmisült

A csapdákat Reider Imréné, Csillag Anita, Tűh Annamária, Gyuris Ármin, Mészáros László, Csordás Csaba, Bodó János Károly és Gálóczi-Tömösvári Róbert kezelik.

Az adatok összesítését Radácsiné dr. Hári Katalin, a MATE Növényvédelmi Intézetének a tanára végzi.

Köszönjük a munkájukat és a szponzoraink segítségét! Az előrejelző hálózatban REAGRON és Csalomon típusú csapdákat használunk.

A gyümölcskártevők országos csapdahálózatának fogási adatai, 2025. második félév

Budapest XI. kerület, Sasad, síkfekvésű kertjének adatai, 2025.

Dátum:	07.15.	07.22.	07.29.	08.05.	08.12.+	08.19.	08.26.	09.02.	09.09.	09.16.+	09.23.	09.30.	10.07.	10.14.	10.21.	10.28.
Almamoly	15	5	6	5	10	22	10	3	0	8	0	0	0	0		
Szilvamoly	42	48	78	73	57	38	64	60	25	30	9	6	10	5		
Keleti gy. moly	58	67	104	60	90	34	40	74	38	31	13	2	0	13		
Barackmoly	10	5	10	12	5	11	5	0	0	0	0	0	0	0		
Tarka sz. moly	15	3	10	14	4	15	15	9	0	0	0	0	0	0		
Gyapottok b. l.	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0		
Cseresznyeléggy	21	15	0	5	10	0	0	N	0	0	0	0	0	0		
Dióléggy	34	22	10	5	6	11	19	48	38	21	42	38	5	2		
Kéregmoly	22	58	22	6	17	34	70	46	30	18	5	5	3	0		

Budakalász, Pomáz és Üröm határán lévő kert, 2025.

Dátum:	07.15.	07.22.	07.29.	08.05.	08.12.+	08.19.	08.26.	09.02.	09.09.	09.16.+	09.23.	09.30.	10.07.	10.14.	10.21.	10.28.
Almamoly	5	11	15	9	7	3	3	0	1	0	0	0	0	0		
Szilvamoly	150	128	109	99	87	65	55	31	21	17	4	4	2	2		
Keleti gy. moly	153	113	78	62	60	58	72	68	49	31	17	15	3	5		
Barackmoly	4	11	9	9	2	7	5	2	2	0	0	0	0	0		
Tarka sz. moly	0	8	6	14	9	11	8	13	6	2	1	1	0	0		
Gyapottok b. l.	1	0	2	1	0	0	2	3	0	0	0	0	0	0		
Cseresznyeléggy	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0		
Dióléggy	13	22	21	20	18	22	20	23	11	9	7	1	3	2		
Kéregmoly	0	6	10	11	3	1	1	1	0	0	0	0	0	0		

Debrecen, Dombos, 2025.

Dátum:	07.15.	07.22.	07.29.	08.05.	08.12.+	08.19.	08.26.	09.02.	09.09.	09.16.+	09.23.	09.30.	10.07.	10.14.	10.21.	10.28.
Almamoly	45	12	10	8	5	2	3	2	1	0	0	0	0	0		
Szilvamoly	80	40	42	38	45	30	40	38	22	6	4	2	2	0		
Keleti gy. moly	30	55	50	52	62	50	58	52	35	28	12	2	2	0		
Barackmoly	0	12	7	5	4	2	2	2	2	1	0	0	0	0		
Tarka sz. moly	3	17	10	9	10	6	6	2	1	0	0	0	0	0		
Gyapottok b. l.	5	5	3	3	8	2	0	1	1	0	0	0	0	0		
Cseresznyeléggy	0	25	10	8	15	6	3	0	0	0	0	0	0	0		
Dióléggy	5	42	55	50	30	18	25	23	18	25	12	6	0	0		

Győr, Banai úti zártkert 2025.

Dátum:	07.15.	07.22.	07.29.	08.05.	08.12.+	08.19.	08.26.	09.02.	09.09.	09.16.+	09.23.	09.30.	10.07.	10.14.	10.21.	10.28.
Almamoly	15	36	19	12	22	61	9	1	1	0	0	0	0	0		
Szilvamoly	99	107	73	134	87	217	76	20	8	27	16	19	3	10		
Keleti gy. moly	161	83	59	92	128	167	43	22	4	23	3	9	2	4		
Barackmoly	10	29	43	13	3	5	2	2	1	0	7	2	0	4		
Tarka sz. moly	8	3	5	1	0	4	0	0	0	0	0	0	0	0		
Gyapottok b. l.	0	0	1	0	0	4	5	5	6	2	2	0	0	0		
Cseresznyeléggy	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-		
Dióléggy	3	9	98	90	63	225	159	17	25	4	4	0	0	0		

Maroslele, 2025.

Dátum:	07.15.	07.22.	07.29.	08.05.	08.12.+	08.19.	08.26.	09.02.	09.09.	09.16.+	09.23.	09.30.	10.07.	10.14.	10.21.	10.28.
Almamoly	10	1	6	13	6	4	1	31	8	1	1	0	0	0		
Szilvamoly	196	152	131	238	78	42	39	38	31	30	32	17	14	2		
Keleti gy. moly	149	124	91	341	118	49	32	40	38	10	71	9	2	1		
Barackmoly	0	0	0	3	5	0	20	17	3	20	0	5	0	0		
Tarka sz. moly	0	0	0	5	2	0	2	0	0	2	0	0	0	0		
Gyapottok b. l.	5	4	7	5	14	5	1	4	2	0	12	4	0	0		
Cseresznyelégv	3	0	0	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-		
Diólégv	7	12	17	10	7	2	0	3	0	0	0	0	0	0		
Őszi sereghernyó*	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0		

*az őszi sereghernyó csapdája az M43-as kamionparkolójában van.

Siklós, Városi hegy, 2025.

Dátum:	07.15.	07.22.	07.29.	08.05.	08.12.+	08.19.	08.26.	09.02.	09.09.	09.16.+	09.23.	09.30.	10.07.	10.14.	10.21.	10.28.
Almamoly	32	21	0	5	7	29	9	6	1	0	0	0	0	0		
Szilvamoly	72	91	17	59	21	112	61	37	0	4	1	8	0	2		
Keleti gy. moly	90	56	12	9	4	87	36	22	8	7	0	0	0	4		
Barackmoly	5	3	0	2	0	10	1	4	2	0	0	0	1	3		
Tarka sz. moly	1	0	0	1	0	7	18	5	2	0	0	6	0	0		
Gyapottok b. l.	0	0	0	0	0	8	1	0	0	0	0	0	0	0		
Cseresznyelégv	0	0	0	0	0	0	-	-	-	-	-	-	-	-		
Diólégv	0	0	0	0	0	12	3	2	0	0	0	0	0	0		
A.szőlőkabóca	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0		

Kecskemét Kisfái, 2025.

Dátum:	07.15.	07.22.	07.29.	08.05.	08.12.+	08.19.	08.26.	09.02.	09.09.	09.16.+	09.23.	09.30.	10.07.	10.14.	10.21.	10.28.
Almamoly	8	4	8	4	5	6	1	0	0	0	N	0	0	0		
Szilvamoly	61	33	46	41	40	91	35	14	10	1	N	0	0	0		
Keleti gy. moly	71	26	52	22	33	106	27	8	5	1	N	0	0	0		
Barackmoly	3	1	2	0	0	0	0	0	0	0	N	0	0	0		
Tarka sz. moly	1	1	1	0	2	0	0	1	0	0	N	0	0	0		
Gyapottok b. l.	0	0	0	0	0	0	4	4	6	0	N	16	0	0		
Cseresznyelégv	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	N	0	0	0		
Diólégv	23	23	55	75	114	62	26	8	11	8	N	2	0	0		

Zalaszentlőrinc, 2025.

Dátum:	07.15.	07.22.	07.29.	08.05.	08.12.+	08.19.	08.26.	09.02.	09.09.	09.16.+	09.23.	09.30.	10.07.	10.14.	10.21.	10.28.
Almamoly	4	6	16	10	24	28	6	2	0	1	0	0	0	0		
Szilvamoly	37	11	13	19	13	29	12	14	5	4	1	0	0	0		
Keleti gy. moly	148	49	42	60	73	81	59	36	3	0	0	0	0	0		
Barackmoly	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0		
Tarka sz. moly	21	32	12	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0		
Gyapottok b. l.	0	0	0	0	2	1	2	0	0	0	0	0	0	0		
Cseresznyelégv	2	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0		
Diólégv	2	18	28	48	213	142	116	78	16	4	0	0	0	0		

Jelölések: ki – kihelyezve, + kapszulák cseréje, N - nem lehetett leolvasni (a következő adat halmozott érték), M – megsemmisült

A csapdákat Reider Imréné, Csillag Anita, Tűh Annamária, Gyuris Ármin, Mészáros László, Csordás Csaba, Bodó János Károly és Gálóczi-Tömösvári Róbert kezelik.

Az adatok összesítését Radácsné dr. Hári Katalin, a MATE Növényvédelmi Intézetének a tanára végzi.

Köszönjük a munkájukat és a szponzoraink segítségét! Az előrejelző hálózatban REAGRON és Csalomon típusú csapdákat használunk.